

ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ-ΗΠΑ,

κατά την ΠΡΟΕΔΡΙΑ DONALD J. TRUMP,

και το πρίσμα της

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ JOSEPH ROBINETTE BIDEN JR. .

THESIS:

TRADE & ECONOMIC RELATIONS BETWEEN THE EU-USA,

under DONALD J. TRUMP's PRESIDENCY,

in the light of

JOSEPH ROBINETTE BIDEN JR.'s PRESIDENCY.

ΦΟΙΤΗΤΗΣ:

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Σ. ΚΕΣΙΔΗΣ – Α.Μ. 2222M005

Υπότροφος Konrad-Adenauer-Stiftung Ελλάδας και Κύπρου

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

κ ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2023

Τριμελής Επιτροπή

κ. Αρβανιτόπουλος Κωνσταντίνος, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου,
Θεωρία των Διεθνών Σχέσεων (Επιβλέπων).

κ. Παπασωτηρίου Χαράλαμπος, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου,
Διεθνείς Σχέσεις - Στρατηγικές Σπουδές.

κ. Ευαγγελόπουλος Γιώργος, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου,
Πολιτική Φιλοσοφία και Διεθνείς Σχέσεις.

Copyright © Βασίλειος Σ. Κεσίδης 2023

All rights reserved. Με επιφύλαξη παντός νόμιμου δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας διπλωματικής εργασίας εξ ολοκλήρου ή τμήματος της ίδιας, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσεως, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προελεύσεως και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της διπλωματικής εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

Ευχαριστίες...

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγικές Σπουδές» του Τμήματος Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών.

*Με την περάτωση αυτής της ακαδημαϊκής παραγωγής, ευχαριστώ θερμά την οικογένειά μου,
Την Γιαγιά Μου, Τον Παππού Μου, την Μητέρα μου, τον Πατέρα μου, τον Αδελφό μου.*

Τον επιβλέποντα της διπλωματικής μου εργασίας και καθηγητή μου, κ. Κωνσταντίνο Αρβανιτόπουλο, όπως και το Ίδρυμα Konrad-Adenauer-Stiftung Ελλάδας και Κύπρου για την ακαδημαϊκή συνεισφορά και οπτική γωνία καθώς και καθοδήγηση αλλά και την εμπιστοσύνη που μου έδειξαν καθ' όλη την εκπόνησή της και την διάρκεια σπουδών.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Περίληψη	...5
Εισαγωγή	...6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο:	
ΑΣΚΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ Ε.Ε.	...7-13
i. Όργανα άσκησης εξωτερικής πολιτικής	...7-11
ii. Τρέχουσα κατάσταση	...12-13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο:	
ΑΣΚΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ Η.Π.Α.	...13-17
i. Όργανα άσκησης εξωτερικής πολιτικής	...13-15
ii. Τρέχουσα κατάσταση	...15-17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο:	
ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΤΑΙΡΩΝ...	...17-30
i. Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου	...17-20
ii. Οι δύο εταίροι	...20-30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο:	
ΤΟ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ TRUMP	...30-41
i. Προεδρία TRUMP	...30-35
ii. Αντιπαράβολή της Προεδρίας BIDEN	...35-38
iii. Το μέλλον της διατλαντικής σχέσης	...38-39
iv. Η σχέση ΕΕ-ΗΠΑ στις παγκόσμιες υποθέσεις	...39-41
Συμπεράσματα	...43-44
Βιβλιογραφία	...45-47

Περίληψη

Η συγκεκριμένη εργασία, αρχικά επικεντρώνεται στην εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, καθώς και στην τρέχουσα κατάσταση κύριων διεθνών εξελίξεων. Συνεχίζει με τις οικονομικές και εμπορικές σχέσεις των δύο εταίρων. Επεξηγώντας πρώτα, τα όργανα άσκησης εξωτερικής πολιτικής.

Συγκεκριμενοποιεί πώς οι οικονομικές και εμπορικές σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (ΗΠΑ).

Η ΕΕ και οι ΗΠΑ είναι αποδεδειγμένα οι μεγαλύτεροι εμπορικοί εταίροι η μία της άλλης, με δισεκατομμύρια δολάρια/ευρώ σε αγαθά και υπηρεσίες να ανταλλάσσονται κάθε χρόνο. Η σχέση αυτή διέπεται από διάφορες συμφωνίες και συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των διαπραγματεύσεων για τη Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων (TTIP), οι οποίες αποσκοπούν στη μείωση των εμποδίων στο εμπόριο και τις επενδύσεις μεταξύ των δύο περιοχών, της δικλείδας ασφαλείας που προσφέρει το TTC και των διάφορων TFAs που συνυπογράφονται. Όπως και τον κρίσιμο ρόλο που αποσκοπεί ο ΠΟΕ αλλά και την σημαντικότητα, ιστορία, εξέλιξη του κάθε εταίρου.

Η οικονομική και εμπορική σχέση μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ είναι ζωτικής σημασίας για την παγκόσμια οικονομική σταθερότητα και ανάπτυξη, παρ' όλο που η Προεδρία Trump μπορεί να θεωρηθεί ως ένα σκαμπανέβασμα και crush test για τις σχέσεις των δύο, πράγμα βέβαια το οποίο η Προεδρία Biden προσπάθησε να επουλώσει με διάφορες ενέργειες.

Ακόμη αναφέρεται στο μέλλον της διατλαντικής σχέσης έχοντας ως γνώμονα την άσκηση της εξωτερικής τους πολιτικής και τις συναλλαγές τους.

Κλείνοντας, συμπεραίνει την σύγκλιση και απόκλιση των δύο μερών, στα πλαίσια παγκόσμιων υποθέσεων, που κατακλύζουν την καθημερινότητα των δύο ηπείρων.

Εισαγωγή

Τόσο η ΕΕ όσο και οι ΗΠΑ συμμετείχαν επίσης στην προώθηση της απελευθέρωσης του παγκόσμιου εμπορίου μέσω οργανισμών όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ). Υποστηρίζουν τη μείωση των εμπορικών φραγμών και την εξάλειψη των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών.

Τα τελευταία χρόνια, υπήρξαν ορισμένες διαφωνίες μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ όσον αφορά τις εμπορικές πολιτικές. Οι ΗΠΑ επέβαλαν δασμούς στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου από την ΕΕ, στις οποίες η ΕΕ απάντησε με αντίμετρα.

Οι ΗΠΑ έχουν επίσης εκφράσει ανησυχίες για το εμπορικό έλλειμμα με την ΕΕ και έχουν απειλήσει να επιβάλουν πρόσθετους δασμούς στα ευρωπαϊκά προϊόντα.

Συνολικά, η εξωτερική πολιτική της ΕΕ και των ΗΠΑ όσον αφορά τις οικονομικές και εμπορικές σχέσεις επικεντρώνεται στην προώθηση του ελεύθερου εμπορίου και της οικονομικής ανάπτυξης, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζει ζητήματα εμπορικών ανισορροπιών και αθέμιτων πρακτικών.

Όμως η σχέση των δύο παραμένει επωφελής για αμφότερους, αυτός είναι ο λόγος ο οποίος πας' όλο τις δοκιμασίες που πέρασαν κατά την Προεδρία Trump, παραμένουν και εξελίσσονται έχοντας μια “θεραπευτική” Προεδρία Biden.

Οι δύο πλευρές αποδεικνύουν πως έχουν περισσότερα κοινά παρά διαφορές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΑΣΚΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ Ε.Ε.

ι. Όργανα άσκησης εξωτερικής πολιτικής

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) ασκεί εξωτερική πολιτική ως κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (γνωστή ως Common Foreign and Security Policy, CFSP), η οποία αφορά κυρίως τη διπλωματία, ασφάλεια και αμυντική συνεργασία.

Η κατεύθυνση σε επίπεδο κορυφής ορίζεται από τις εκάστοτε εθνικές κυβερνήσεις των Κρατών Μελών, μέσω του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου Υπουργών. Ωστόσο, οι αποφάσεις της πρέπει να είναι ομόφωνες ενώ τα κράτη μέλη έχουν ελεύθερη βούληση όσον αφορά την χάραξη της δικής τους εξωτερικής πολιτικής. Γι' αυτό τον λόγο, συχνά αντικρίζεται το φαινόμενο, της μη κοινής στάσης του συνόλου της ΕΕ, αφού οι κοινές αποφάσεις εν μέρει υπονομεύονται λόγω των κατά περίπτωση διαφοροποιήσεων των Κρατών Μελών. Η εφαρμογή της CFSP, η οποία τελεί υπό την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφαρμόζεται από τον ύπατο εκπρόσωπο της Ένωσης για τις εξωτερικές υποθέσεις και την πολιτική ασφάλειας, θέση γνωστή ως Υπουργού Εξωτερικών (ΥΠΕΞ) της ΕΕ. Η θέση αυτή, την οποία σήμερα κατέχει ο Ισπανός πολιτικός Josep Borrell, δημιουργήθηκε με τη Συνθήκη της Λισαβόνας για την ενίσχυση και τον συγκεντρωτισμό της διπλωματίας της ΕΕ (EC.EUROPA.EU).

Μέσω της συνθήκης αυτής δημιουργήθηκε η διπλωματική υπηρεσία της ΕΕ, ονομαζόμενη Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (European External Action Service, EEAS). Η διαχείρισή της γίνεται από την Επιτροπή, αντλεί προσωπικό από όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και δραστηριοποιείται σε περισσότερες από 140 χώρες.

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης συστάθηκε με απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών στις 26 Ιουλίου 2010 βάσει πρότασης της πρώην Υπατης Εκπροσώπου Catherine Ashton. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχε προηγουμένως εγκρίνει ψήφισμα σχετικά με την πρόταση με μεγάλη πλειοψηφία στις 8 Ιουλίου 2010. Η ΕΥΕΔ (EEAS) ξεκίνησε επίσημα τη λειτουργία της την 1η Ιανουαρίου 2011 (EEAS : 2021).

Μια ιστορική αναδρομή όσον αφορά την EEAS, κατ' ουσίαν, η Συνθήκη της Λισαβόνας καθόρισε τον τρόπο με τον οποίο θα δημιουργηθεί η Υπηρεσία:

"Η οργάνωση και η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου. Το Συμβούλιο αποφασίζει βάσει πρότασης του Υπατού Εκπροσώπου, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αφού λάβει τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής."

Το 2010 έγιναν καθοριστικά βήματα. Στις 25.03.2010, η Ύπατη Εκπρόσωπος απέστειλε στο Συμβούλιο πρόταση για τη σύσταση της EEAS.

Η πρόταση, η οποία προηγήθηκε μακρών διαπραγματεύσεων και συζητήσεων με τις διάφορες ενδιαφερόμενες υπηρεσίες, περιλάμβανε λεπτομερείς περιγραφές του τρόπου με τον οποίο θα συγκροτηθεί η EEAS, του τρόπου επιλογής και μεταχείρισης του προσωπικού της και του τρόπου με τον οποίο θα συμμετέχουν τα κράτη μέλη και τα άλλα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Η αρχή και σκοπός της EEAS ήταν σαφής:

"Θα συμβάλει στην ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην παγκόσμια σκηνή, θα της προσδώσει μεγαλύτερο προφίλ και θα της επιτρέψει να προβάλλει αποτελεσματικότερα τα συμφέροντα και τις αξίες της".

Στις 08.07.2010 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα εγκρίνοντας την, αλλά προσθέτοντας παράλληλα τις δικές του παρατηρήσεις σχετικά με τον διορισμό του προσωπικού, τη χρηματοδότηση των ξένων αντιπροσωπειών και την επίλυση πιθανών διαφορών.

Στις 26.07.2010 το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε απόφαση που επιβεβαίωσε την πρόταση της Ύπατης Εκπρόσωπου, με τις τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η απόφαση τέθηκε αμέσως σε ισχύ (EEAS : 2021).

Αναπόφευκτα όπως έχει αναφερθεί, η EEAS, συνεργάζεται, επικουρείται και αποφασίζει πάντα σε συνεργασία με τους υπόλοιπους Ευρωπαϊκούς Θεσμούς, έτσι κατά περίπτωση επεξηγείται:

Κατευθύνεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και καθορίζεται από το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων. Ενώ το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων είναι υπεύθυνο για την εξωτερική δράση της ΕΕ.

Η/Ο Υπάτη/-ος Εκπρόσωπος/Αντιπρόεδρος προεδρεύει αυτών των συνεδριάσεων.

Αφού καθοριστούν οι πολιτικές από το Συμβούλιο, η EEAS, κατά περίπτωση, έχει εντολή να τις εφαρμόζει και παρακολουθεί.

Η EEAS συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε διάφορα θέματα - υιοθετώντας μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την εξωτερική πολιτική της ΕΕ. Όλο το Σώμα των Ευρωπαίων Επιτρόπων συνεδριάζει εβδομαδιαία και μηνιαία η/ο ΥΕ/Αντιπρόεδρος προεδρεύει σε συνεδρίαση όλων των Επιτρόπων των οποίων τα χαρτοφυλάκια ασχολούνται με διεθνή θέματα (π.χ. εμπόριο και ανάπτυξη).

Η ΕΕ διατηρεί διπλωματικές σχέσεις με όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου και αναλαμβάνει σειρά δράσεων με στρατηγικούς εταίρους, βασικούς διεθνείς παράγοντες και αναδύμενες και αναπτυσσόμενες δυνάμεις.

Συγκεκριμένα, η EEAS συνεργάζεται και με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η/Ο ΥΕ/Αντιπρόεδρος υποβάλλει τακτικά εκθέσεις σχετικά με την εξωτερική πολιτική και τις δραστηριότητές του στα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και απαντά στις ερωτήσεις τους. Η EEAS επικουρεί τον ΥΕ/Αντιπρόεδρο σε αυτό το έργο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο παρέχει μια πλατφόρμα για την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την εξωτερική πολιτική μεταξύ των θεσμικών και κυβερνητικών φορέων χάραξης πολιτικής, καθώς και της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των δεξαμενών σκέψης και των ακαδημαϊκών. Μαζί με το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να εγκρίνει τον ετήσιο κοινό προϋπολογισμό εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας (EEAS.EUROPA.EU).

Πιο αναλυτικά το χαρτοφυλάκιο του Υπατού Εκπροσώπου συμπεριλαμβάνει:

την συνολική καθοδήγηση της κοινής εξωτερικής πολιτικής/ασφαλείας, και της κοινής πολιτικής ασφάλειας/άμυνας. Ο Υπάτος Εκπρόσωπος συμβάλλει με προτάσεις στη διαμόρφωση της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και διασφαλίζει την εφαρμογή των αποφάσεων που εκδίδονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, όπως επιδιώκει την οικοδόμηση συναίνεσης μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και των αντίστοιχων προτεραιοτήτων τους.

Μεταξύ άλλων μέσω της προεδρίας των συνεδριάσεων μεταξύ των υπουργών Εξωτερικών, Άμυνας, Εμπορίου και Ανάπτυξης της ΕΕ, επιβλέπει και οργανώνει επιχειρησιακή διεξαγωγή των αποστολών και επιχειρήσεων της ΕΕ που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας. Η ΕΕ διαθέτει σήμερα πάνω από 5.000 υπαλλήλους σε 18 στρατιωτικές και μη στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο. Ακόμη διασφαλίζει την συνοχή και την συνεκτικότητα της εξωτερικής δράσης της ΕΕ. Ο ΥΕ είναι υπεύθυνος, στο πλαίσιο της Επιτροπής, για το συντονισμό κι άλλων πτυχών της εξωτερικής δράσης της ΕΕ.

Επιπλέον συμμετέχει σε πολιτικούς διαλόγους με τρίτους εξ ονόματος της Ένωσης και παρουσιάζει τη θέση της ΕΕ σε διεθνείς οργανισμούς (π.χ. ΟΗΕ, NATO) ή διαπραγματεύσεις (συμφωνία με το Ιράν, διάλογος Βελιγραδίου-Πρίστινας).

Ακόμη ηγείται του διπλωματικού δικτύου της ΕΕ που αποτελείται από περίπου 144 διπλωματικές αντιπροσωπείες της ΕΕ σε όλο τον κόσμο, και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας και του Ινστιτούτου Μελετών Ασφάλειας της ΕΕ.

Σημαντικοί ιστορικοί σταθμοί για τον θεσμό αυτόν έχουν αποτελέσει οι ακόλουθοι:

- 07.02.1992, Συνθήκη του Μάαστριχτ (εν ενεργεία από 01.11.1993), θέσπιση CFSP.
- 02.10.1997, Συνθήκη του Άμστερνταμ (εν ενεργεία από 01.05.1999), θέσπιση Έπατου Εκπροσώπου για το CFSP.
- 18.10.1999-01.12.2009, ο Javier Solana (Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης) διορίζεται Έπατος Εκπρόσωπος για το CFSP.
- 13.12.2009, Συνθήκη Λισαβόνας, (εν ενεργεία από 01.12.2009), δημιουργία EEAS, και μετάθεση του ρόλου του Έπατου Εκπροσώπου σε Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- 01.12.2009-31.10.2014, η Catherine Ashton, διορίζεται ως η 1^η Έπατη Εκπρόσωπος.
- 01.01.2011, Ίδρυση του EEAS.

- 01.11.2014-30.11.2019, η Federica Mogherini, διορίζεται ως Ύπατη Εκπρόσωπος.
- 01.12.2019-ΣΗΜΕΡΑ, ο Josep Borrell, διορίζεται και υπηρετεί ως Ύπατος Εκπρόσωπος.
- 01.01.2021, το EEAS συμπληρώνει μια 10ετία ενεργής εξωτερικής πολιτικής.

Κλείνοντας, οι συλλογικές εργασίες για την καλύτερη διάρθρωση της EEAS οδήγησαν σε ένα νέο οργανόγραμμα, το οποίο ισχύει από την 01.09.2021. Το μεγαλύτερο μέρος των καθημερινών εργασιών στην έδρα της EEAS εποπτεύεται από τον Γενικό Γραμματέα, ο οποίος επικουρείται από τους αναπληρωτές Γενικούς Γραμματείς (EEAS.EUROPA.EU).

Έξι μεγάλες υπηρεσίες καλύπτουν περιοχές του κόσμου, όπως, Αφρική, Αμερική, Ασία και Ειρηνικός, Ευρώπη, Ανατολική Ευρώπη και Κεντρική Ασία, Μέση Ανατολή και Βόρεια Αμερική. Ένα άλλο τμήμα είναι αφιερωμένο στην Παγκόσμια Ατζέντα και τις πολυμερείς σχέσεις.

Το οργανόγραμμα, χωρίζεται σε Πρέσβεις/Επικεφαλής των Αντιπροσωπειών, Ειδικοί Απεσταλμένοι (βλ. Βοσνία Ερζεγοβίνη) και την κύρια Διοίκηση, όπου αναφέρονται συνολικά όλες οι υπηρεσίες.

Παρόλα αυτά, η ενότητα της ΕΕ στην εξωτερική πολιτική έχει δοκιμαστεί επανειλημμένα τα τελευταία χρόνια.

Τα Κράτη Μέλη διαδραμάτισαν ηγετικό ρόλο στη διαπραγμάτευση διεθνών συμφωνιών, όπως η συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα και η Ιρανική πυρηνική συμφωνία, οι οποίες ολοκληρώθηκαν το 2015. Το 2016, κατέληξε σε συμφωνία με την Τουρκία για τον περιορισμό των εισαγωγών προσφύγων. Συνέβαλε επίσης στη δημιουργία των συνθηκών για το Brexit, την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου (ΗΒ) από την Ένωση. Σε μεγάλες ζώνες συγκρούσεων, όπως η Λιβύη και η Συρία, κοινή πολιτική δεν εφαρμόστηκε.

ii. Τρέχουσα κατάσταση

Σήμερα μείζον θέμα αποτελούν οι σχέσεις με τη Ρωσία, με τον πρόεδρο Πούτιν να επικαλείται την επέκταση της ΕΕ και του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου (NATO) ως υπεράσπιση για την στάση του, και τις επιθετικές του κινήσεις στον Καύκασο και την Ουκρανία.

Η ΕΕ είχε επιβάλει κυρώσεις στον απόηχο της προσάρτησης της Κριμαίας από τον Πούτιν το 2014, αλλά μέχρι και σε αυτή την περίπτωση τα μέλη παρέμειναν διχασμένα ως προς το επίπεδο συνεργασίας που θα διατηρούσαν με τη Μόσχα συγκεκριμένα στην ενέργεια αλλά και σε άλλους τομείς, δεδομένης της ευρωπαϊκής εξάρτησης από το ρωσικό πετρέλαιο και φυσικό αέριο.

«Ο υπολογισμός αυτός μετατοπίστηκε με τον πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας το 2022, ο οποίος ώθησε τη Γερμανία να σταματήσει ένα σημαντικό έργο ρωσικού αγωγού φυσικού αερίου, τον Nord Stream 2, και οδήγησε σε πιο έντονες κυρώσεις της ΕΕ σε ρωσικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άτομα, συμπεριλαμβανομένου του ίδιου του Πούτιν. Τα κράτη μέλη κινητοποιήθηκαν επίσης γρήγορα για την υποδοχή εκατομμυρίων προσφύγων από την Ουκρανία.

Εν τω μεταξύ, συνεχίστηκαν οι συζητήσεις τόσο για τη βαθύτερη ολοκλήρωση όσο και για την επέκταση της ΕΕ. Η Γαλλία και η Γερμανία, ειδικότερα, έχουν διαφωνήσει σχετικά με το μέλλον των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, ενώ οι προσπάθειες για την ενσωμάτωση νέων μελών στα Βαλκάνια έχουν σε μεγάλο βαθμό βαλτώσει. Διαφωνίες έχουν επίσης προκύψει σχετικά με τις επενδύσεις σε κρίσιμες υποδομές από εταιρείες όπως η Huawei και άλλες κινεζικές εταιρείες» ([cfr.org](https://www.cfr.org)).

Όπως αναφέρεται στον Απολογισμό για το έτος 2021 της EEAS στο σημείο των κύριων θεμάτων που απασχόλησαν την υπηρεσία, μεγάλο μέρος του έργου της EEAS αποτέλεσε η υποστήριξη του ΥΕ στην υλοποίηση των πολιτικών προτεραιοτήτων που καθορίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε τομείς που άπτονται του χαρτοφυλακίου του, ρίχνοντας ιδιαίτερη σημασία στην πανδημία.

Ωστόσο, μέχρι το τέλος του έτους, την περισσότερη προσοχή είχε λάβει η επιτάχυνση των επικίνδυνων εξελίξεων στη Ρωσία, η οποία οδήγησε στην απρόκλητη και αδικαιολόγητη ένοπλη επίθεση κατά της Ουκρανίας τον Φεβρουάριο 2022.

Η ΕΕ ήταν έτοιμη να αντιδράσει γρήγορα και το έκανε με σχετικούς ρυθμούς, αποφασιστικά και ενωτικά με σαρωτικές κυρώσεις κατά της Ρωσίας και τη Λευκορωσίας, καθώς και με οικονομική, ανθρωπιστική και πολιτική στήριξη προς την Ουκρανία. Στόχος αυτής της επίθεσης δεν είναι μόνο η Ουκρανία αλλά η σταθερότητα στην Ευρώπη και η διεθνής ειρηνευτική τάξη.

Κατά την διάρκεια της τελευταίας περιόδου η υπηρεσία ασχολήθηκε και με τις κρίσεις ασφαλείας στο Σαχέλ, το Αφγανιστάν και την Αιθιοπία αργότερα μέσα στο έτος. Ανεξάρτητα από πρωτοφανείς προκλήσεις, η EEAS παρήγαγε αποτελέσματα (EEAS, Annual Report 2021).

Πάντα όμως παραμένουν ανοιχτά τα ζητήματα και οι διαπραγματεύσεις με τα Βαλκάνια, η συνεχή θέληση εξάπλωσης της Ευρωπαϊκής επικράτειας, αλλά και ιδεωδών όπως και οι διάφορες ανθρωπιστικές αποστολές κυρίως σε κράτη Τρίτου Κόσμου, ώστε να ανοιχθούν ελεύθεροι πλέον διάδρομοι εμπορίου και με τις περικλείουσες σε αυτά χώρες.

Τέλος, αυτό που απασχολεί την υπηρεσία, κατά κύριο λόγο όπως έχει προαναφερθεί κιόλας είναι η εμπόλεμη κατάσταση στα σύνορα της Ευρώπης η οποία όμως επηρεάζει άμεσα κι έμμεσα τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις, όπως πολλοί αποκαλούν προσπαθώντας να αποφευχθούν κρίσιμες συγκυρίες εντός ευρωπαϊκών συνόρων, αλλά συγχρόνως να κατευναστούν και να εξαλειφθούν οι σημερινές πολεμικές συρράξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: ΑΣΚΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ Η.Π.Α.

i. Όργανα άσκησης εξωτερικής πολιτικής

Σύμφωνα με το Σύνταγμα, ο Πρόεδρος καθορίζει την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ. Ο Υπουργός Εξωτερικών, διορίζεται από τον Πρόεδρο με τη συμβουλή και τη συναίνεση της Γερουσίας, και είναι ο κύριος σύμβουλος του Προέδρου σε θέματα εξωτερικής πολιτικής.

Ο Υπουργός υλοποιεί την εξωτερική πολιτική του Προέδρου μέσω του State Department και της Εξωτερικής Υπηρεσίας των Ηνωμένων Πολιτειών (state.gov).

Ενώ η εκτελεστική εξουσία ασκεί διπλωματία με άλλα έθνη και ο Πρόεδρος έχει την εξουσία να διαπραγματεύεται και να υπογράφει συνθήκες, τις οποίες επικυρώνει η Γερουσία (whitehouse.gov).

Παράλληλα, το Κογκρέσο των ΗΠΑ είναι η νομοθετική εξουσία, εκλεγμένη από τον αμερικανικό λαό και υπόλογη σε αυτόν. Το Σύνταγμα εξουσιοδοτεί το Κογκρέσο να εποπτεύει αλλά όχι να καθορίζει την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ, εκτός από το νόμο και την έγκριση του πολέμου και των συνθηκών (diplomacy.state.gov).

Ενώ η Γερουσία, κατέχει την αποκλειστική εξουσία να παρέχει συμβουλές και συναίνεση για διορισμούς και συνθήκες, το Σύνταγμα δίνει στους γερουσιαστές σημαντικό ρόλο στην αμερικανική εξωτερική πολιτική. Οι πρόεδροι διορίζουν διπλωμάτες και διαπραγματεύονται συνθήκες, αλλά η Γερουσία αποφασίζει αν οι διορισθέντες αυτοί θα υπηρετήσουν ή αν οι συνθήκες αυτές θα επικυρωθούν.

Αυτή η κατανομή των εξουσιών έχει προκαλέσει την αντιπαράθεση της Γερουσίας με τους προέδρους, αλλά έχει επίσης δώσει στους γερουσιαστές μια εμπειρογνωμοσύνη στις εξωτερικές υποθέσεις. Ενώ συχνό φαινόμενο είναι οι πρόεδροι να επιλέγουν συχνά γερουσιαστές για να υπηρετήσουν ως υπουργοί Εξωτερικών (senate.gov).

Οι ΗΠΑ όμως έχουν δημιουργήσει από το μακρινό 1963, το U.S. Trade Representative Office, έχοντας υπ' όψιν πώς είναι η μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου και ο μεγαλύτερος εξαγωγέας και εισαγωγέας αγαθών και υπηρεσιών.

Το εμπόριο είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία της Αμερικής - τροφοδοτεί την οικονομική ανάπτυξη, υποστηρίζει καλές θέσεις εργασίας στην πατρίδα, αυξάνει το βιοτικό επίπεδο και βοηθά τους Αμερικανούς να παρέχουν στις οικογένειές τους προσιτά αγαθά και υπηρεσίες.

Γι' αυτό τον λόγο η αμερικανική εμπορική πολιτική στοχεύει στο άνοιγμα των αγορών σε όλο τον κόσμο για τη δημιουργία νέων ευκαιριών και υψηλότερου βιοτικού επιπέδου για τις οικογένειες, τους αγρότες, τους παραγωγούς, τους εργαζόμενους, τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι συμβαλλόμενο μέρος σε πολυάριθμες εμπορικές συμφωνίες με άλλες χώρες και συμμετέχουν σε διαπραγματεύσεις για νέες εμπορικές συμφωνίες με πολλές χώρες και περιοχές του κόσμου.

Το Γραφείο του Εμπορικού Αντιπροσώπου των ΗΠΑ (United States Trade Representative - USTR) είναι υπεύθυνο για την ανάπτυξη και τον συντονισμό της πολιτικής των ΗΠΑ για το διεθνές εμπόριο, τα εμπορεύματα και τις άμεσες επενδύσεις και την εποπτεία των διαπραγματεύσεων με άλλες χώρες. Επικεφαλής του USTR είναι ο Εμπορικός Αντιπρόσωπος των ΗΠΑ, ένα μέλος του Υπουργικού Συμβουλίου που χρησιμεύει ως ο κύριος εμπορικός σύμβουλος, διαπραγματευτής και εκπρόσωπος του προέδρου σε εμπορικά θέματα.

Ο USTR αποτελεί μέρος του Εκτελεστικού Γραφείου του Προέδρου. Μέσω μιας διωπηρεσιακής δομής, συντονίζει την εμπορική πολιτική, επιλύει τις διαφωνίες και διαμορφώνει τα θέματα για προεδρική απόφαση. Ο USTR είναι επίσης Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Overseas Private Investment Corporation (OPIC), μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Millennium Challenge Corporation, μέλος χωρίς δικαίωμα ψήφου του Διοικητικού Συμβουλίου της Export-Import Bank και μέλος του Εθνικού Συμβουλευτικού Συμβουλίου για τις διεθνείς νομισματικές και χρηματοπιστωτικές πολιτικές (USTR).

ii. Τρέχουσα κατάσταση

Σήμερα ο ΥΠΕΞ ασχολείται κυρίως με θέματα όπως η Παγκόσμια Υγεία, το Κλίμα και το Περιβάλλον και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και την Δημοκρατία. Όσον αφορά την 1^η θεματική, ο ΥΠΕΞ συγκεκριμένα ανέφερε, «*To GAP (Global Action Plan) επέκτεινε τις παγκόσμιες δραστηριότητες αντιμετώπισης του COVID-19 και βασίστηκε στην πρόοδο που σημείωσαν οι εταίροι για τον τερματισμό της οξείας φάσης της πανδημίας. Η υπουργική σύνοδος θα επανεξετάσει τα επιτεύγματα του GAP και θα αξιολογήσει τον πολιτικό δίαυλο που δημιούργησε το GAP και την προστιθέμενη αξία του στην αντιμετώπιση της πανδημίας.*

Η ασφάλεια της υγείας είναι εθνική ασφάλεια και οι υπουργοί Εξωτερικών και οι εκπρόσωποι περιφερειακών και διεθνών οργανισμών διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην αντιμετώπιση των απειλών για την υγεία.

Ο Υπουργός πρότεινε ένα νέο Γραφείο Παγκόσμιας Ασφάλειας Υγείας και Διπλωματίας στο Υπουργείο Εξωτερικών, αναγνωρίζοντας την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι η αμερικανική διπλωματία αναδεικνύει και εργάζεται για την προώθηση αυτών των κοινών παγκόσμιων προκλήσεων.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες και οι εταίροι της σε όλο τον κόσμο έχουν σημειώσει πρόοδο στον τερματισμό της οξείας φάσης της πανδημίας, αλλά αναγνωρίζουν ότι πρέπει να γίνουν περισσότερα. Το αυξημένο ενδιαφέρον για την ασφάλεια της υγείας ως θέμα εξωτερικής πολιτικής προσφέρει μια ευκαιρία για πολιτική οργάνωση με στόχο την υποστήριξη των προσπάθειών για την προστασία της συλλογικής μας παγκόσμιας υγείας και της ασφάλειας της υγείας» (State Dpt. Press Release : February 6th, 2023).

Ενώ για το 2^ο πεδίο δράσης του ΥΠΕΞ, «Οι διπλωματικές μας προσπάθειες εκτείνονται σε όλο τον κόσμο, από την Αρκτική έως την Ανταρκτική και παντού ενδιάμεσα. Η ομάδα μας στο Γραφείο Ωκεανών και Διεθνών Περιβαλλοντικών και Επιστημονικών Υποθέσεων (OES) εργάζεται για τη διατήρηση των ωκεανών και την προώθηση της βιώσιμης και νόμιμης αλιείας. Διαπραγματευόμαστε και εφαρμόζουμε μέσα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, τον τερματισμό της μάστιγας της πλαστικής ρύπανσης, την προστασία της άγριας ζωής και τη διατήρηση των δασών και άλλων κρίσιμων ενδιαιτημάτων του πλανήτη.» (State Dpt. Press Release : February 3rd, 2023).

Και τέλος, σχετικά με τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και την Δημοκρατία, «Η οικοδόμηση ισχυρών δεσμών μεταξύ ανθρώπων και η προώθηση μακροχρόνιας συνεργασίας με σημερινούς και μελλοντικούς παγκόσμιους ηγέτες είναι δυνατή μέσω των προγραμμάτων ανταλλαγών του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ. Το 2021, το Γραφείο Εκπαιδευτικών και Πολιτιστικών Υποθέσεων (ECA) εγκαινίασε μια ειδική πρωτοβουλία για την παροχή συνεχούς υποστήριξης στους αποφοίτους του Προγράμματος Ηγεσίας Διεθνών Επισκεπτών (IVLP), του κορυφαίου προγράμματος επαγγελματικών ανταλλαγών του Υπουργείου. ...

... Αρκετά έργα επικεντρώθηκαν επίσης στην αντιμετώπιση των σημερινών παγκόσμιων κρίσεων.

Το 2022, περισσότερα από 20 έργα του IVLP Impact Award επικεντρώθηκαν ειδικά στην αντιμετώπιση ζητημάτων που σχετίζονται με τον πόλεμο κατά της Ουκρανίας.

Οι στόχοι αυτών των έργων κυμαίνονταν από την παροχή βοήθειας για την ένταξη και ενσωμάτωση των προσφύγων έως την καταγραφή των ιστοριών των ανθρώπων που επλήγησαν από την κρίση αυτή.» (State Dpt. Press Release : February 8th, 2023).

Παρ' όλο που βλέπουμε 3 κύρια σημεία άσκησης εξωτερικής πολιτικής από την πλευρά των ΗΠΑ, γνωρίζουμε πολύ καλά πώς πάντα απασχολεί και βλέπουμε την συμμετοχή της σε θέματα ασφάλειας και πολέμων, άλλωστε είναι γνωστό και το αντικρίζουμε συνεχώς πλέον, η καθημερινή εμπλοκή των ΗΠΑ, αυτή την φορά σε σύγκλιση με την ΕΕ, ως προς την βοήθεια και υποστήριξη της Ουκρανίας ενάντια στην εισβολή της Ρωσικής Ομοσπονδίας είναι καθοριστική και πλέον αμετάβλητη.

Δεν παύει όμως να ανησυχεί η κοινή γνώμη για το που και πόσο καθοριστικά επεμβαίνει, βλέποντας άλλωστε πόσο σημαντικά χειρίζεται θέματα εξοπλιστικών, παραβάσεων και λοιπών παραγόντων που μπορούν να αποβούν μοιραία, για Κράτη Μέλη. Ένα παράδειγμα μέσα σε αυτά αποτελεί και η Ελλάδα που τελευταία, και κατά την διάρκεια των προηγούμενων ετών έχει ενισχυθεί από τις ΗΠΑ αμυντικά όπως και οι ΗΠΑ αποτρέπουν κατά περιπτώσεις διάφορες εμπλοκές τρίτων μερών, π.χ. βλ. περίπτωση Τουρκίας. Γι' αυτό και όχι μόνο τον λόγο αποτελεί θέμα συζήτησης εάν η άσκηση εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ επηρεάζει μονομερώς η πολυμερώς την εξωτερική πολιτική της ΕΕ, αφού και η Ένωση δεν μπορεί πάντα να επιβάλλεται στο πως ασκείται η εξωτερική πολιτική κάθε κυρίαρχου Κράτους Μέλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο: ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΤΑΙΡΩΝ

i. Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ) είναι ο παγκόσμιος εμπορικός οργανισμός που ρυθμίζει και διευκολύνει το διεθνές εμπόριο μεταξύ των χωρών. Ιδρύθηκε το 1995 και σήμερα έχει 164 χώρες μέλη. Ο ΠΟΕ καθορίζει κανόνες για το εμπόριο μεταξύ των χωρών, διαπραγματεύεται εμπορικές συμφωνίες και παρέχει ένα φόρουμ για την επίλυση διαφορών που σχετίζονται με το εμπόριο.

Κύριος στόχος του είναι η προώθηση του ελεύθερου και δίκαιου εμπορίου σε ολόκληρο τον κόσμο, με στόχο την ενίσχυση της οικονομικής μεγέθυνσης και της ανάπτυξης. Ο ΠΟΕ παρέχει επίσης τεχνική βοήθεια και κατάρτιση στις αναπτυσσόμενες χώρες για να τις βοηθήσει να συμμετέχουν καλύτερα στο παγκόσμιο εμπόριο (WTO).

Συχνά διαπιστώνουμε πως και οι δύο πλευρές έχουν συμφέρον να οριστικοποιήσουν πολυμερείς συμφωνίες στο πλαίσιο της δομής του ΠΟΕ. Παρόλο που διαπραγματεύσεις για το εμπόριο των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών υπηρεσιών, παραμένουν στάσιμες εδώ και χρόνια, αν και έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος και οι διαφορές δεν είναι θεμελιώδεις.

Ο γενικός στόχος του ΠΟΕ είναι να βοηθήσει τα μέλη του να χρησιμοποιήσουν το εμπόριο ως μέσο για την αύξηση του βιοτικού επιπέδου, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη βελτίωση της ζωής των ανθρώπων. Ο ΠΟΕ διοικείται από τις κυβερνήσεις των μελών του. Όλες οι σημαντικές αποφάσεις λαμβάνονται από το σύνολο των μελών, είτε από τους υπουργούς (οι οποίοι συνήθως συναντώνται τουλάχιστον μία φορά κάθε δύο χρόνια) είτε από τους πρεσβευτές ή αντιπροσώπους τους (οι οποίοι συναντώνται τακτικά στη Γενεύη).

Η ΕΕ υποστηρίζει τον κεντρικό ρόλο του ΠΟΕ στη θέσπιση κανόνων, την απελευθέρωση του εμπορίου και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η ΕΕ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον ΠΟΕ, δεδομένου ότι η ΕΕ είναι το μεγαλύτερο εμπορικό μπλοκ στον κόσμο. Και ο ΠΟΕ βρίσκεται στο επίκεντρο του εμπορίου, διότι πάνω από το 60% του εμπορίου της ΕΕ διεξάγεται με τους όρους του ΠΟΕ. Συνεπώς, η ΕΕ είναι ένθερμος υποστηρικτής του πολυμερούς εμπορικού συστήματος. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της είναι συλλογικά ο μεγαλύτερος χορηγός βοήθειας για το εμπόριο, αντιπροσωπεύοντας το ένα τρίτο του συνόλου της στήριξης που παρέχεται παγκοσμίως. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της είναι επίσης μακράν οι μεγαλύτεροι συνεισφέροντες στον προϋπολογισμό του ΠΟΕ με μερίδιο άνω του 30%.

Τα τελευταία χρόνια, η ΕΕ έχει αναλάβει ηγετικό ρόλο στη μεταρρύθμιση του ΠΟΕ, όχι μόνο για να διασφαλίσει ότι ο ΠΟΕ παραμένει κατάλληλος για τον σκοπό του, ώστε να στηρίξει μια πράσινη και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψη από την κρίση COVID-19 και μεγαλύτερη μελλοντική ανθεκτικότητα σε τέτοιες κρίσεις (EEAS).

Από την άλλη οι διατλαντικοί διαπραγματευτές πιέζονται από τις επιχειρηματικές τους κοινότητες να επιλύσουν τα προβλήματα με τις διακρατικές ροές δεδομένων που προκαλούνται από τους νόμους της ΕΕ για την προστασία της ιδιωτικής ζωής, ιδίως την ολοένα και πιο σημαντική ροή επιχειρηματικών δεδομένων που οφείλεται στην ανάπτυξη του Διαδικτύου των πραγμάτων (Marianne Schneider-Petsinger, 2020).

ΗΠΑ-ΠΟΕ

Οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), παρόλο που είχαν μια αμφιλεγόμενη σχέση με τον ΠΟΕ τα τελευταία χρόνια, με τον Πρόεδρο Donald Trump να επικρίνει συχνά τον οργανισμό και να απειλεί να αποχωρήσει από αυτόν.

Ένα από τα κύρια σημεία διαμάχης μεταξύ των ΗΠΑ και του ΠΟΕ ήταν η χρήση των δασμών από τις ΗΠΑ ως εργαλείο για την προστασία των εγχώριων βιομηχανιών τους. Οι ΗΠΑ έχουν επιβάλει δασμούς σε ένα ευρύ φάσμα αγαθών, συμπεριλαμβανομένου του χάλυβα και του αλουμινίου, και έχουν επίσης απειλήσει να επιβάλουν δασμούς στις εισαγωγές από την Κίνα και άλλες χώρες.

Ο ΠΟΕ έχει επικρίνει τη χρήση δασμών από τις ΗΠΑ, υποστηρίζοντας ότι παραβιάζουν τους κανόνες του οργανισμού και θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε παγκόσμιο εμπορικό πόλεμο. Ωστόσο, οι ΗΠΑ έχουν υποστηρίξει ότι η χρήση των δασμών είναι απαραίτητη για την προστασία της εθνικής τους ασφάλειας και των εγχώριων βιομηχανιών τους.

Παρά τις διαφωνίες αυτές, οι ΗΠΑ παραμένουν μέλος του ΠΟΕ και συνεχίζουν να συμμετέχουν στις δραστηριότητές του. Ο οργανισμός διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη ρύθμιση του διεθνούς εμπορίου και στην επίλυση των εμπορικών διαφορών μεταξύ των χωρών μελών (WTO).

ΕΕ-ΠΟΕ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) και ένας από τους πιο ενεργούς συμμετέχοντες σε αυτόν. Η ΕΕ είναι ένθερμος υποστηρικτής του ελεύθερου εμπορίου και του πολυμερούς εμπορικού συστήματος, το οποίο βασίζεται στις αρχές της μη διάκρισης, της διαφάνειας και του κράτους δικαίου.

Έχει επίσης δεσμευτεί να προωθήσει το δίκαιο και ανοικτό εμπόριο και συνεργάζεται στενά με άλλα μέλη του ΠΟΕ για να διασφαλίσει την εφαρμογή των εμπορικών κανόνων και την έγκαιρη και αποτελεσματική επίλυση των διαφορών. Η ΕΕ υποστηρίζει επίσης τις προσπάθειες για την ενίσχυση του ΠΟΕ και την καλύτερη ανταπόκρισή του στις ανάγκες των μελών του.

Παραμένει σημαντικός παράγοντας στην παγκόσμια οικονομία και οι εμπορικές πολιτικές της έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο παγκόσμιο εμπορικό σύστημα. Οι εμπορικές πολιτικές της ΕΕ καθοδηγούνται από τη δέσμευσή της στη βιώσιμη ανάπτυξη, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την προστασία του περιβάλλοντος.

Και είναι επίσης ισχυρός υποστηρικτής των αναπτυσσόμενων χωρών και έχει υλοποιήσει σειρά πρωτοβουλιών για να τις βοηθήσει να ενταχθούν στο παγκόσμιο εμπορικό σύστημα. Οι πρωτοβουλίες αυτές περιλαμβάνουν την παροχή τεχνικής βοήθειας, την ανάπτυξη ικανοτήτων και την οικονομική στήριξη για να βοηθηθούν οι αναπτυσσόμενες χώρες να αναπτύξουν την εμπορική τους ικανότητα και να συμμετάσχουν αποτελεσματικότερα στην παγκόσμια οικονομία.

Συνολικά, η συμμετοχή της ΕΕ στον ΠΟΕ αντανακλά τη δέσμευσή της για την προώθηση του ελεύθερου και δίκαιου εμπορίου, τη στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης και την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της ευημερίας για όλους (WTO).

ii. Οι δύο εταίροι

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν σημαντικές οικονομικές σχέσεις, με τις δύο οντότητες να είναι οι μεγαλύτεροι εμπορικοί εταίροι η μία της άλλης.

Η ΕΕ και οι ΗΠΑ έχουν μακροχρόνιες εμπορικές σχέσεις που χρονολογούνται από τη δεκαετία του 1950, με τις ΗΠΑ να είναι ο μεγαλύτερος ξένος επενδυτής στην ΕΕ και την ΕΕ να είναι ο μεγαλύτερος ξένος επενδυτής στις ΗΠΑ (European Commission - Trade: EU-US Trade Relations).

Μεγάλο κατόρθωμα θεωρούνται οι συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου (FTAs), διμερείς ή πολυεθνικές εμπορικές συμφωνίες. Οι εμπορικές συμφωνίες συνάπτονται όταν δύο ή περισσότερα έθνη συμφωνούν για τους όρους του εμπορίου μεταξύ τους.

Καθορίζουν τους δασμούς και τους δασμούς που επιβάλλουν οι χώρες στις εισαγωγές και τις εξαγωγές. Όλες οι εμπορικές συμφωνίες επηρεάζουν το διεθνές εμπόριο (INTERNATIONAL TRADE ADMINISTRATION).

Οι συνολικές συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών (FTAs) της ΕΕ περιλαμβάνουν ένα κεφάλαιο για το εμπόριο και την αειφόρο ανάπτυξη με δεσμευτικές υποχρεώσεις για τα μέρη να εφαρμόζουν θεμελιώδη εργασιακά και περιβαλλοντικά πρότυπα. Επιπλέον, οι διμερείς συμφωνίες της ΕΕ περιέχουν ρήτρα για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως ουσιώδες στοιχείο της συμφωνίας, που επιτρέπει στα μέρη να αναστείλουν ή να καταγγείλουν τη συμφωνία σε περίπτωση παραβίασης της ρήτρας.

Από την μεριά της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η EEAS διεξάγουν τακτικό διάλογο και διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη που συμμετέχουν στην παρακολούθηση και την εφαρμογή των δεσμεύσεων βιώσιμης ανάπτυξης και ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τους εμπορικούς εταίρους, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εθνικών θεσμικών οργάνων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, του επιχειρηματικού τομέα και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών (EEAS).

Ενώ οι ΗΠΑ έχοντας τον USTR, συντονίζει την πολιτική και διαχειρίζεται, συγκεκριμένο portfolio για τις διμερείς εμπορικές σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση (και τα κράτη μέλη της), τις ευρωπαϊκές χώρες εκτός ΕΕ, τη Ρωσία και τους γείτονές της, καθώς και τη Μέση Ανατολή (συμπεριλαμβανομένης της βόρειας βαθμίδας της Αφρικής).

Οι τρέχουσες αρμοδιότητες περιλαμβάνουν: διαχείριση των εμπορικών σχέσεων ΗΠΑ-ΕΕ για την προώθηση κοινών συμφερόντων με παράλληλη αντιμετώπιση χρόνιων και αναδυόμενων εμποδίων της ΕΕ στις αμερικανικές εξαγωγές- ανάπτυξη ισχυρότερων εμπορικών και επενδυτικών σχέσεων στην περιοχή της Μέσης Ανατολής/Βόρειας Αφρικής για την προώθηση ευρύτερων στόχων της στρατηγικής και εμπορικής πολιτικής των ΗΠΑ, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής ορισμένων διμερών συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου και συνεργασία με τη Ρωσία και ορισμένες γειτονικές χώρες για την επίλυση εμπορικών προβλημάτων και την προώθηση μιας εμπορικής πολιτικής που βασίζεται στο κράτος δικαίου.

Ειδικότερα, ο USTR συμπροεδρεύει στο Συμβούλιο Εμπορίου και Τεχνολογίας ΗΠΑ-ΕΕ για την επέκταση και εμβάθυνση του διατλαντικού εμπορίου (USTR).

Σε επίπεδο μονάδων τώρα, το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών των ΗΠΑ με την Ευρωπαϊκή Ένωση εκτιμάται ότι ανήλθε σε 1,3 τρισεκατομμύρια δολάρια το 2022. Οι εξαγωγές ήταν 592,0 δισ. δολάρια- οι εισαγωγές ήταν 723,3 δισ. δολάρια. Το έλλειμμα του εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών των ΗΠΑ με την Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν 131,3 δισ. δολάρια το 2022.

Οι εξαγωγές αγαθών των ΗΠΑ προς την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2022 ήταν 350,8 δισ. δολάρια, αυξημένες κατά 28,8% (78,5 δισ. δολάρια) από το 2021 και κατά 66% από το 2012. Οι εισαγωγές αγαθών των ΗΠΑ από την Ευρωπαϊκή Ένωση ανήλθαν σε 553,3 δισ. δολάρια το 2022, αυξημένες κατά 12,8% (62,7 δισ. δολάρια) από το 2021 και 69% από το 2012. Οι αμερικανικές εξαγωγές προς την Ευρωπαϊκή Ένωση αντιπροσωπεύουν το 17,0 τοις εκατό των συνολικών αμερικανικών εξαγωγών το 2022. Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου αγαθών των ΗΠΑ με την Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν 202,5 δισεκατομμύρια δολάρια το 2022, μειωμένο κατά 7,3 τοις εκατό (15,8 δισεκατομμύρια δολάρια) σε σχέση με το 2021.

Οι αμερικανικές εξαγωγές υπηρεσιών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση εκτιμάται ότι ήταν 241,2 δισ. δολάρια το 2022, 19,0% (39 δισ. δολάρια) περισσότερες από το 2021 και 18% περισσότερες από τα επίπεδα του 2012. Οι εισαγωγές υπηρεσιών των ΗΠΑ από την Ευρωπαϊκή Ένωση εκτιμάται ότι ήταν 170,0 δισ. δολάρια το 2022, 29,4% (38,6 δισ. δολάρια) περισσότερες από το 2021 και 5% μεγαλύτερες από τα επίπεδα του 2012.

Οι κυριότερες εξαγωγές υπηρεσιών από τις ΗΠΑ προς την Ευρωπαϊκή Ένωση αφορούσαν τους τομείς των επαγγελματικών και διοικητικών υπηρεσιών, της πνευματικής ιδιοκτησίας και των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν εμπορικό πλεόνασμα υπηρεσιών με την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2022, το οποίο εκτιμάται σε 71,2 δισ. δολάρια, μειωμένο κατά 0,0% σε σχέση με το 2021.

Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ) των ΗΠΑ στην Ευρωπαϊκή Ένωση (απόθεμα) ανήλθαν σε 2,7 τρισεκατομμύρια δολάρια το 2022, σημειώνοντας αύξηση 5,5% σε σχέση με το 2021.

Οι ΑΞΕ της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Ηνωμένες Πολιτείες (απόθεμα) ήταν 2,4 τρισεκατομμύρια δολάρια το 2022, αυξημένες κατά 4,0% από το 2021. Οι άμεσες επενδύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ΗΠΑ καθοδηγούνται από τη μεταποίηση, τη χρηματοδότηση και τις ασφάλειες και το χονδρικό εμπόριο (USTR, EUROPE & MIDDLE EAST).

Ωστόσο, η εμπορική σχέση ΕΕ-ΗΠΑ έχει επιβαρυνθεί τα τελευταία χρόνια λόγω ορισμένων εμπορικών διαφορών, συμπεριλαμβανομένης της μακροχρόνιας διαμάχης για τις επιδοτήσεις αεροσκαφών μεταξύ της Boeing και της Airbus. Επιπλέον, οι ΗΠΑ έχουν επιβάλει δασμούς σε προϊόντα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του χάλυβα και του αλουμινίου, και απείλησαν να επιβάλουν δασμούς στα ευρωπαϊκά αυτοκίνητα.

Για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, η ΕΕ και οι ΗΠΑ έχουν εμπλακεί σε διαπραγματεύσεις για τη μείωση των εμπορικών φραγμών και την αύξηση της πρόσβασης στην αγορά. Οι δύο πλευρές δημιούργησαν επίσης μια ομάδα εργασίας υψηλού επιπέδου για την απασχόληση και την ανάπτυξη με σκοπό τον εντοπισμό τομέων για αυξημένη συνεργασία και την αντιμετώπιση εμπορικών ζητημάτων.

Συνολικά, η οικονομική σχέση ΕΕ-ΗΠΑ παραμένει ουσιώδης και για τις δύο οντότητες και οι προσπάθειες για την ενίσχυση και εμβάθυνση της σχέσης αυτής θα εξακολουθήσουν να αποτελούν προτεραιότητα και για τις δύο πλευρές (Council on Foreign Relations - The Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP)).

Οι κύριοι τομείς εμπορίου μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ περιλαμβάνουν:

Αγαθά: Η ΕΕ και οι ΗΠΑ εμπορεύονται ένα ευρύ φάσμα αγαθών, όπως μηχανήματα, οχήματα, φαρμακευτικά προϊόντα, χημικά και γεωργικά προϊόντα. Το 2019, τα κυριότερα εμπορεύματα που διακινήθηκαν μεταξύ των δύο πλευρών ήταν αεροσκάφη, διυλισμένο πετρέλαιο, φαρμακευτικά προϊόντα, ιατρικά όργανα και αυτοκίνητα.

Υπηρεσίες: Η ΕΕ και οι ΗΠΑ εμπορεύονται επίσης υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, των τηλεπικοινωνιών, των μεταφορών και των επαγγελματικών υπηρεσιών. Το 2019, οι κορυφαίες υπηρεσίες που διακινήθηκαν μεταξύ των δύο πλευρών ήταν οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες πνευματικής ιδιοκτησίας, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες.

Επενδύσεις: Η ΕΕ και οι ΗΠΑ είναι η μία για την άλλη οι μεγαλύτεροι επενδυτές, με συνολικό απόθεμα άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) άνω των 5 τρισεκατομμυρίων δολαρίων το 2019. Οι εταιρείες της ΕΕ επενδύουν σε μεγάλο βαθμό στις ΗΠΑ, ιδίως σε τομείς όπως το λογισμικό και οι υπηρεσίες πληροφορικής, ενώ οι εταιρείες των ΗΠΑ επενδύουν σε μεγάλο βαθμό στην ΕΕ, ιδίως σε τομείς όπως τα χρηματοοικονομικά και οι ασφάλειες.

Διανοητική ιδιοκτησία: Η ΕΕ και οι ΗΠΑ εμπορεύονται επίσης πνευματική ιδιοκτησία, συμπεριλαμβανομένων των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, των εμπορικών σημάτων και των πνευματικών δικαιωμάτων. Οι δύο πλευρές είναι οι μεγαλύτεροι εμπορικοί εταίροι η μία της άλλης στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας, με τις ΗΠΑ να εξάγουν στην ΕΕ πνευματική ιδιοκτησία αξίας άνω των 50 δισεκατομμυρίων δολαρίων το 2019.

Δημόσιες συμβάσεις: Η ΕΕ και οι ΗΠΑ έχουν σημαντικό όγκο εμπορικών συναλλαγών στον τομέα των δημόσιων προμηθειών, ο οποίος αναφέρεται στην αγορά αγαθών και υπηρεσιών από κυβερνητικές υπηρεσίες. Οι δύο πλευρές συμφώνησαν να ανοίξουν τις αγορές δημόσιων προμηθειών τους στις εταιρείες της άλλης πλευράς, γεγονός που έχει αυξήσει το εμπόριο στον τομέα αυτό (United States Trade Representative: EU)

Οι δύο εταίροι συνεργάζονται και οδεύουν για την επίτευξη στόχων όπως: την προώθηση του εμπορίου και των επενδύσεων μεταξύ των δύο πλευρών. Αυτό μπορεί να γίνει με τη μείωση των εμποδίων στο εμπόριο, τη διαπραγμάτευση εμπορικών συμφωνιών και την ενθάρρυνση των επενδύσεων σε βασικούς τομείς.

Προώθηση της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας: ηγούνται στην καινοτομία και την τεχνολογία. Συνεργαζόμενες, μπορούν να μοιράζονται ιδέες και τεχνογνωσία, γεγονός που μπορεί να τις βοηθήσει να παραμείνουν ανταγωνιστικές στην παγκόσμια οικονομία.

Αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων: συνεργάζονται για την αντιμετώπιση προκλήσεων, όπως η κλιματική αλλαγή, η φτώχεια και η τρομοκρατία.

Συγκεντρώνοντας τους πόρους και την εμπειρογνωμοσύνη τους, μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο σε αυτά τα ζητήματα, όπως και υποστηρίζουν τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ): Οι ΜΜΕ αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας τόσο στην ΕΕ όσο και στις ΗΠΑ. Με τη στήριξη των ΜΜΕ, οι δύο πλευρές μπορούν να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και να προωθήσουν την οικονομική ανάπτυξη.

Ακόμη η προώθηση μιας ισχυρής στρατηγικής εταιρικής σχέσης: έχουν μια ισχυρή στρατηγική εταιρική σχέση που εκτείνεται πέρα από τις οικονομικές σχέσεις. Διατηρώντας αυτή την εταιρική σχέση και συνεργαζόμενες σε θέματα όπως η ασφάλεια και η παγκόσμια υγεία, οι δύο πλευρές μπορούν να προωθήσουν την παγκόσμια σταθερότητα και ευημερία.

Συνολικά, με τη συνεργασία τους, η ΕΕ και οι ΗΠΑ μπορούν να δημιουργήσουν ένα ευημερούν μέλλον και για τις δύο πλευρές. Με την προώθηση του εμπορίου και των επενδύσεων, την προώθηση της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας, την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, τη στήριξη των ΜΜΕ και την προώθηση μιας ισχυρής στρατηγικής εταιρικής σχέσης, οι δύο πλευρές μπορούν να επιτύχουν αυτόν τον στόχο.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν μία από τις μεγαλύτερες και πιο ποικιλόμορφες οικονομίες στον κόσμο. Πρόκειται για μια μικτή οικονομία που συνδυάζει τις αρχές της ελεύθερης αγοράς με κυβερνητικές ρυθμίσεις.

Το εμπόριο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομία των ΗΠΑ, με τη χώρα να αποτελεί σημαντικό παράγοντα στο παγκόσμιο εμπόριο. Οι ΗΠΑ είναι τόσο σημαντικός εξαγωγέας όσο και εισαγωγέας αγαθών και υπηρεσιών. Ορισμένοι από τους βασικούς κλάδους που καθοδηγούν το εμπόριο των ΗΠΑ περιλαμβάνουν τη μεταποίηση, τη γεωργία, την τεχνολογία και τις υπηρεσίες.

Ωστόσο, οι ΗΠΑ αντιμετωπίζουν επίσης εμπορικές ανισορροπίες και διαφορές με ορισμένες χώρες. Το εμπορικό έλλειμμα, το οποίο εμφανίζεται όταν η αξία των εισαγωγών υπερβαίνει την αξία των εξαγωγών, αποτελεί μακροχρόνιο πρόβλημα για τις ΗΠΑ. Η Προεδρία Trump, ειδικότερα, ακολούθησε μια πιο προστατευτική ατζέντα, επιβάλλοντας δασμούς σε διάφορα εισαγόμενα αγαθά σε μια προσπάθεια να μειώσει το εμπορικό έλλειμμα και να προστατεύσει τις εγχώριες βιομηχανίες.

Όσον αφορά τους οικονομικούς δείκτες, οι ΗΠΑ έχουν υψηλό ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν) και συχνά θεωρούνται η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο. Η χώρα διαθέτει ένα ευρύ φάσμα βιομηχανιών, όπως η μεταποίηση, η χρηματοδότηση, η υγειονομική περίθαλψη, η τεχνολογία και η ψυχαγωγία. Οι ΗΠΑ έχουν επίσης υψηλό βιοτικό επίπεδο και μεγάλη μεσαία τάξη (WORLD BANK).

Ωστόσο, όπως κάθε χώρα, η οικονομία των ΗΠΑ υπόκειται σε διακυμάνσεις και προκλήσεις. Οι οικονομικές υφέσεις, ο πληθωρισμός, η ανεργία και η εισοδηματική ανισότητα είναι μεταξύ των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η χώρα. Οι πολιτικές και τα μέτρα για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη διανομή του εισοδήματος συζητούνται και εφαρμόζονται συνεχώς από την κυβέρνηση και τους οικονομικούς θεσμούς.

Συνολικά, το εμπόριο και η οικονομία των Ηνωμένων Πολιτειών είναι δυναμικές και έχουν επιρροή στην παγκόσμια σκηνή, με ένα μείγμα ευκαιριών και προκλήσεων.

Από την άλλη πλευρά, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) διαθέτει ιδιαίτερα ανεπτυγμένο εμπόριο και οικονομία. Είναι μία από τις μεγαλύτερες ενιαίες αγορές στον κόσμο, με συνδυασμένο ΑΕΠ άνω των 15 τρισεκατομμυρίων ευρώ (17,7 τρισεκατομμυρίων δολαρίων) το 2020 (WORLD BANK).

Η ΕΕ προωθεί το ελεύθερο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών της μέσω της άρσης των εμπορικών φραγμών και της δημιουργίας μιας κοινής τελωνειακής ένωσης. Αυτό επιτρέπει στα αγαθά, τις υπηρεσίες, τα κεφάλαια και τους ανθρώπους να κινούνται ελεύθερα εντός της ΕΕ χωρίς περιορισμούς. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων διευκολύνεται από την εφαρμογή κοινών κανονισμών και προτύπων, εξασφαλίζοντας ίσους όρους ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις.

Συμμετέχει επίσης ενεργά στο διεθνές εμπόριο. Έχει υπογράψει πολυάριθμες συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου (FTAs) με χώρες και περιοχές σε όλο τον κόσμο, όπως ο Καναδάς, η Ιαπωνία και η Νότια Κορέα. Οι συμφωνίες αυτές μειώνουν ή καταργούν τους δασμούς και άλλους εμπορικούς φραγμούς, ανοίγοντας νέες αγορές για τις εταιρείες της ΕΕ και στηρίζοντας την οικονομική ανάπτυξη.

Ενώ είναι σημαντικός εξαγωγέας και εισαγωγέας αγαθών. Το 2020, οι κυριότεροι εμπορικοί της εταίροι ήταν οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Κίνα και το Ηνωμένο Βασίλειο. Κι εξαγάγει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων μηχανημάτων, χημικών προϊόντων, οχημάτων και γεωργικών προϊόντων. Εισάγει επίσης αγαθά όπως μηχανήματα, χημικά, καύσιμα και φαρμακευτικά προϊόντα.

Ακόμη η ΕΕ αντιμετώπισε οικονομικές προκλήσεις κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008-2009 και της επακόλουθης κρίσης χρέους της ευρωζώνης. Ωστόσο, εφάρμοσε μέτρα για την ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης και την προώθηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας μεταξύ των κρατών μελών. Η ΕΕ δημιούργησε επίσης ένα κοινό νόμισμα, το ευρώ, το οποίο χρησιμοποιείται από 19 από τα 27 κράτη μέλη.

Συνολικά, το εμπόριο και η οικονομία της ΕΕ είναι ζωτικής σημασίας για τα κράτη μέλη της και έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην παγκόσμια οικονομία. Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να ενισχύσει περαιτέρω τις εμπορικές της σχέσεις, να προωθήσει τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και να προσαρμοστεί στις μεταβαλλόμενες παγκόσμιες οικονομικές δυναμικές.

Τον Σεπτέμβριο του 2021 πραγματοποιήθηκε η εναρκτήρια κοινή συνεδρίαση μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ για το Συμβούλιο Εμπορίου και Τεχνολογίας (TTC), φέρνοντας στο τραπέζι νέες προσδοκίες.

Θεωρεί ότι πρόκειται για μια ευκαιρία με πιθανές δευτερογενείς επιπτώσεις στους τομείς της κλιματικής αλλαγής, της διατήρησης της δημοκρατίας και της μείωσης των εμπορικών και αμυντικών εντάσεων. Η TTC πρέπει να αποτελέσει μέρος μιας συνολικής προσπάθειας για τον περιορισμό της Κίνας και τη διασφάλιση ζωτικών ευρωπαϊκών συμφερόντων διεθνώς.

Οι κοινοί έλεγχοι εξαγωγών ΕΕ-ΗΠΑ για τις προηγμένες τεχνολογίες μας, οι οποίες καταλήγουν στα χέρια απολυταρχών, είναι εξαιρετικά αναγκαίοι.

Η ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η μακροπρόθεσμη επιτυχία της TTC συνεπάγεται επίσης την αύξηση του πήχη της προστασίας των προσωπικών δεδομένων στις ΗΠΑ. Είναι ντροπιαστικό να θυμόμαστε ότι το 2020, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ακύρωσε το πλαίσιο ασπίδας προστασίας της ιδιωτικής ζωής ΕΕ-ΗΠΑ, βάσει του οποίου τα δεδομένα μοιράζονταν στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού (D. Lilkon, December 2021).

Εάν οι Βρυξέλλες παίζουν σωστά τα χαρτιά τους, η TTC θα μπορούσε επίσης να αποτελέσει ένα πιθανό εφελκυστικό για να πείσει την Ουάσινγκτον σχετικά με τη μελλοντική εφαρμογή ενός διατλαντικού μηχανισμού προσαρμογής των συνόρων άνθρακα (CBAM), ο οποίος ακυρώνει τις διαρροές διοξειδίου του άνθρακα προς παγκόσμιους ρυπαντές με χαμηλότερα περιβαλλοντικά πρότυπα, όπως η Ρωσία, η Κίνα, η Ινδία, η Τουρκία και το Μεξικό. Αυτό θα ήταν δύσκολο να το πουλήσουν οι Αμερικανοί, αλλά η ΕΕ θα πρέπει να το επιδιώξει παρ' όλα αυτά.

Η ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η TTC δεν θα χρησιμοποιηθεί ως φόρουμ όπου η κυβέρνηση των ΗΠΑ θα προσπαθήσει να ασκήσει πιέσεις για να αμβλύνει τους υφιστάμενους ευρωπαϊκούς κανονισμούς στον τομέα της τεχνολογίας.

Όσον αφορά το εμπορικό μέτωπο, δεν θα πρέπει να αποτελεί δικαιολογία για την ΕΕ να μην ενισχύσει το δικό της οπλοστάσιο για την αντιμετώπιση εξωτερικών πιέσεων. Στην καλύτερη περίπτωση, το κοινό φόρουμ ΕΕ-ΗΠΑ θα αποτελούσε μια ασφαλιστική δικλείδα για τις Βρυξέλλες ότι μπορούμε να αντιδράσουμε από κοινού στις παγκόσμιες εμπορικές προκλήσεις ή στις απειλές για τις αλυσίδες εφοδιασμού μας.

Η ΕΕ θα πρέπει να προσέξει να μην επαναλάβει κάποια λάθη του παρελθόντος, τα οποία εκτροχίασαν τη συμφωνία Transatlantic Trade and Investment Partnership - TTIP πριν από αρκετά χρόνια.

Θα πρέπει να υπάρχει μέγιστη διαφάνεια σε όλη τη διαδικασία της Trade and Technology Council - TTC και ενεργός συμμετοχή όλων των σχετικών πολιτικών, επιχειρηματικών, βιομηχανικών και πολιτικών φορέων από όλη την περιοχή του Ατλαντικού.

Οι δύο τελευταίοι πρόεδροι των ΗΠΑ δεν ήταν πρόθυμοι να επιδιώξουν την απελευθέρωση του εμπορίου με μακροχρόνιους εταίρους στην Ευρώπη. Η ΕΕ, με τη σειρά της, ανέπτυξε σταδιακά μια ανεξάρτητη εμπορική πολιτική.

Από την πλευρά των ΗΠΑ, η επιβολή δασμών στον χάλυβα, το αλουμίνιο, τα λευκά είδη και η απειλή δασμών στα αυτοκίνητα, η κριτική στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) και μια πιο επιθετική πολιτική έναντι της Κίνας είναι μεταξύ των πηγών της κριτικής της ΕΕ. Από την πλευρά της ΕΕ, η απροθυμία επαναδιαπραγμάτευσης των μακροχρόνιων ασυμμετριών στους δασμολογικούς και επενδυτικούς περιορισμούς, όπως στη γεωργία, η επιθετική χρήση της πολιτικής ανταγωνισμού και της φορολογικής πολιτικής με στόχο τους τεχνολογικούς κολοσσούς των ΗΠΑ, το φλερτ με τις βιομηχανικές πολιτικές και οι χλιαρές αντιδράσεις στον κινεζικό μερκαντισμό μειώνουν τον όποιο ενθουσιασμό των ΗΠΑ για συνεργασία σε ευρύτερα θέματα όπως η μεταρρύθμιση του ΠΟΕ ή μια διατλαντική συμφωνία ελεύθερου εμπορίου.

Ο Biden ανταγωνίζεται με τον Trump για τα μέσα τιμωρίας της Κίνας για τις παραβάσεις της στο εμπόριο και τα ανθρώπινα δικαιώματα (Thomas J. Duesterberg, November 2020).

Για τον πρόεδρο Biden, η ανοικοδόμηση των δεσμών των ΗΠΑ με την Ευρώπη που επλήγησαν από την τετραετή αμφιλεγόμενη ηγεσία του Donald Trump αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα.

Μετά από τέσσερα χρόνια που ο Trump υποτιμά και χτυπά συνεχώς τους Ευρωπαίους συμμάχους, δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι ο διατλαντικός δεσμός έχει φθαρεί σοβαρά.

Σε μια πρόσφατη έρευνα που ανατέθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Εξωτερικών Σχέσεων, το 67% των 15.000 Ευρωπαίων που ερωτήθηκαν δήλωσαν ότι οι ΗΠΑ δεν μπορούν να βασιστούν στη βοήθεια των ΗΠΑ για την υπεράσπιση της Ευρώπης και ότι το 61% πιστεύει ότι το αμερικανικό πολιτικό σύστημα είναι διαλυμένο - και αυτό πριν από την έφοδο των υποστηρικτών του Trump στο Καπιτώλιο των ΗΠΑ (Melissa Rossi, February 2021).

Γενικότερα η Ευρώπη πρέπει να ενθαρρύνει τις ευρωπαϊκές και αμερικανικές εταιρείες να πιέσουν ενεργά τον Λευκό Οίκο, ώστε να υπάρξει σαφής κατανόηση πόσο καταστροφικός θα ήταν ένας εμπορικός πόλεμος και για τις δύο πλευρές.

Ο Trump συνήθιζε να κατευθύνεται από διευθύνοντες συμβούλους και θα κατανοήσει τις ανησυχίες τους για το πώς οι εχθρικές ενέργειες θα διαταράξουν τις αλυσίδες εφοδιασμού και τις επενδύσεις στις ΗΠΑ. Όπως, οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων και οι Αμερικανοί πολιτικοί ηγέτες πρέπει να κάνουν τον πρόεδρο να συνειδητοποιήσει τις συνέπειες μιας μονομερούς απόφασης για αύξηση των δασμών.

Σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, οι κανόνες του ΠΟΕ θα επέτρεπαν σε μεγάλο βαθμό την ευρωπαϊκή αντίποινα κατά των αμερικανικών εταιρειών, εάν οι ΗΠΑ όντως αύξαναν τους δασμούς των 35%, όπως απειλείται. Αλλά τα αντίποινα κατά των αμερικανικών μέτρων θα πρέπει να είναι μόνο όπλο έσχατης ανάγκης (Roland Freudenstein and Craig Kennedy, May 2017).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο: ΤΟ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ TRUMP

i. Προεδρία Trump

Στις 25 Ιουλίου 2018, ο Πρόεδρος Trump και ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Γιούνκερ εξέδωσαν κοινή δήλωση στην Ουάσινγκτον, με την οποία ανακοίνωσαν τον σχηματισμό εκτελεστικής ομάδας εργασίας που θα επιδιώξει τη μείωση των διατλαντικών εμποδίων στο εμπόριο, μεταξύ άλλων με την εξάλειψη των βιομηχανικών δασμών και των μη δασμολογικών φραγμών που δεν αφορούν τα αυτοκίνητα. Στις 16 Οκτωβρίου 2018, ο εμπορικός αντιπρόσωπος των ΗΠΑ Ρόμπερτ Λάιτχαϊζερ ενημέρωσε επισήμως το Κογκρέσο ότι η Προεδρία Trump προτίθεται να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις μετά την ολοκλήρωση των απαραίτητων εσωτερικών διαδικασιών.

Με τον τρόπο αυτό ξεκίνησε η υποχρεωτική από το Κογκρέσο περίοδος διαβουλεύσεων διάρκειας 90 ημερών στο πλαίσιο της Αρχής Προώθησης του Εμπορίου πριν από την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Τα γραπτά δημόσια σχόλια σχετικά με τους διαπραγματευτικούς στόχους για μια εμπορική συμφωνία έπρεπε να υποβληθούν στις 10 Δεκεμβρίου 2018, και ο USTR θα διοργανώσει δημόσια ακρόαση σχετικά με τους διαπραγματευτικούς στόχους για μια εμπορική συμφωνία ΗΠΑ-ΕΕ στις 14 Δεκεμβρίου. (Διαπραγματεύσεις για την εμπορική συμφωνία ΗΠΑ-ΕΕ).

Στις 16 Οκτωβρίου 2018, η διοίκηση Trump ενημέρωσε το Κογκρέσο ότι ο πρόεδρος προτίθεται να διαπραγματευτεί εμπορική συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), σύμφωνα με το τμήμα 105(α)(ιβ)(Α) του διμερούς νόμου περί εμπορικών προτεραιοτήτων και λογοδοσίας του Κογκρέσου του 2015 (ο νόμος περί εμπορικών προτεραιοτήτων and Accountability Act). Οι συγκεκριμένοι στόχοι μας για την εν λόγω διαπραγμάτευση θα συμμορφώνονται με τις συγκεκριμένες στόχους που καθορίζονται από το Κογκρέσο στο τμήμα 102 του νόμου περί εμπορικών προτεραιοτήτων και λογοδοσίας.

Επιπλέον ενέργειες του Προέδρου ήταν να αποσυρθεί αμέσως από τη Δια-Ειρηνική Εταιρική Σχέση (TPP) που “σκοτώνει τις θέσεις εργασίας”, να τερματίσει τη συμφωνία ελεύθερου εμπορίου της Βόρειας Αμερικής (NAFTA) και την αντικατέστησε με την ολοκαίνουργια συμφωνία ΗΠΑ-Μεξικού-Καναδά (USMCA).

Όμως πέτυχε αμοιβαία συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) που αντιμετωπίζει τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και αυξάνει τις εξαγωγές χωρίς δασμούς κατά 180% σε 420 εκατομμύρια δολάρια. Εξασφάλισε την υπόσχεση της ΕΕ να καταργήσει τους δασμούς στον αμερικανικό αστακό, η οποία αποτέλεσε την πρώτη μείωση των δασμών με διαπραγμάτευση μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης εδώ και πάνω από 20 χρόνια.

Συμμετείχε εκτενώς με εμπορικούς εταίρους όπως η ΕΕ και η Ιαπωνία για την προώθηση μεταρρυθμίσεων στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ), (TRUMP WHITE HOUSE ARCHIVES).

Οι Ηνωμένες Πολιτείες επιδιώκουν να στηρίξουν υψηλότερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας στις Ηνωμένες Πολιτείες και να αναπτύξουν το αμερικανικό οικονομία βελτιώνοντας τις ευκαιρίες των ΗΠΑ για εμπόριο και επενδύσεις με την ΕΕ. Η οικονομική σχέση των Ηνωμένων Πολιτειών και της ΕΕ παραμένει η μεγαλύτερη και πιο πολύπλοκη στον κόσμο, με πάνω από 1,1 τρισ. δολάρια σε ετήσιο αμφίδρομο εμπόριο. Παρά αυτόν τον σημαντικό όγκο εμπορίου, οι εξαγωγείς των ΗΠΑ σε βασικές τομείς αντιμετωπίζουν εδώ και δεκαετίες πολλαπλούς δασμολογικούς και μη δασμολογικούς φραγμούς, οδηγώντας σε χρόνιες εμπορικές ανισορροπίες των ΗΠΑ με την ΕΕ.

Για παράδειγμα, το εμπορικό έλλειμμα σε αγαθά με την ΕΕ ήταν 151,4 δολάρια δισ. ευρώ το 2017. Όπως αναφέρεται στην κοινή δήλωση που εξέδωσαν ο Πρόεδρος Trump και ο Ευρωπαίος Πρόεδρος της Επιτροπής Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ μετά τη συνάντησή τους στις 25 Ιουλίου 2018, οι Ηνωμένες Πολιτείες και η ΕΕ θα ήθελαν να συνεχίσουν τις διαπραγματεύσεις για την ενίσχυση των εμπορικών τους σχέσεων προς όφελος των όλων τους Αμερικανούς και τους Ευρωπαίους πολίτες (US-EU Negotiations, 2019).

Στόχος των ΗΠΑ στις διαπραγματεύσεις με την ΕΕ είναι να αντιμετωπίσουνε τόσο τα δασμολογικά όσο και τα μη δασμολογικά εμπόδια και να επιτύχουνε δικαιότερο, πιο ισορροπημένο εμπόριο κατά τρόπο που να συνάδει με τους στόχους που το Κογκρέσο έχει θέσει στο τμήμα 102 του νόμου περί εμπορικών προτεραιοτήτων και λογοδοσίας. Δεσμεύονται να συνεργαστούν στενά με το Κογκρέσο, μεταξύ άλλων σε θέματα πεδίου εφαρμογής, και να ακολουθήσουν τις απαιτήσεις του Εμπορικού Priorities and Accountability Act και των κατευθυντήριων γραμμών που εκδίδονται σύμφωνα με το τμήμα 104(α)(3) του εν λόγω νόμου.

Περαιτέρω, αναγνωρίζουν ότι η αποτελεσματική εφαρμογή και επιβολή των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί από εμπορικών εταίρων στο πλαίσιο των εμπορικών συμφωνιών είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία των εν λόγω συμφωνιών και θα επιδιώξουν διατάξεις που διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή και επιβολή, αυτά ελέγχθησαν στις εξαγγελίες μεταξύ των εταίρων κατά τις ημέρες Trump (US-EU Negotiations, 2019).

Πέρα από τις εξαγγελίες και τις πρωτοβουλίες του Προέδρου Trump, υπάρχουν κάποια απτά στοιχεία, Το 2017, οι ΗΠΑ ήταν το μεγαλύτερο έθνος εμπορίας αγαθών και υπηρεσιών στον κόσμο, με εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών συνολικού ύψους 2,35 τρισεκατομμυρίων δολαρίων.

- Το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών των ΗΠΑ (εξαγωγές συν εισαγωγές) ανήλθε σε 5,3 τρισ. δολάρια κατά τη διάρκεια του 2017, αυξημένο κατά 6,5% (321 δισ. δολάρια) σε σχέση με το 2016 και κατά 31% σε σχέση με το 2007. Το εμπόριο αγαθών των ΗΠΑ ανήλθε σε 3,9 τρισ. δολάρια και το εμπόριο υπηρεσιών των ΗΠΑ σε 1,3 τρισ. δολάρια.

- Τα γεωργικά αγαθά αντιπροσώπευαν 264 δισεκατομμύρια δολάρια στο συνολικό (αμφίδρομο) εμπόριο των ΗΠΑ κατά τη διάρκεια του 2017. Οι εξαγωγές ήταν 143 δισ. δολάρια, οι εισαγωγές 121 δισ. δολάρια και το εμπορικό πλεόνασμα ήταν 22 δισ. δολάρια.

- Η μεταποίηση (υποκατηγορία του εμπορίου αγαθών) αντιπροσώπευσε 3,3 τρισεκατομμύρια δολάρια στο συνολικό (αμφίδρομο) εμπόριο των ΗΠΑ κατά τη διάρκεια του 2017, σημειώνοντας αύξηση 5,3% από το 2016 και 24% από το 2007.

- Οι υπηρεσίες αντιπροσώπευαν 1,3 τρισ. δολάρια στο συνολικό (αμφίδρομο) εμπόριο των ΗΠΑ κατά τη διάρκεια του 2017, αυξημένο κατά 5,6% από το 2016 και κατά 56% από το 2007. Οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι η μεγαλύτερη χώρα που εμπορεύεται υπηρεσίες στον κόσμο.

Η επέκταση του εμπορίου ωφελεί τις οικογένειες και τις επιχειρήσεις με:

- Υποστηρίζοντας πιο παραγωγικές, υψηλότερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας στους εξαγωγικούς μας τομείς

- Επεκτείνοντας την ποικιλία των προϊόντων προς αγορά από τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις

- Ενθαρρύνοντας τις επενδύσεις και την ταχύτερη οικονομική ανάπτυξη

Το εμπόριο διατηρεί την οικονομία μας ανοικτή, δυναμική και ανταγωνιστική και συμβάλλει στη διασφάλιση ότι η Αμερική εξακολουθεί να είναι το καλύτερο μέρος στον κόσμο για να επιχειρεί κανείς. (USTR, Benefits of Trade)

Η αμερικανική οικονομία ήταν στο 11ο έτος επέκτασης, με εξαιρετικά χαμηλή ανεργία και ισχυρή απασχόληση δημιουργία θέσεων εργασίας.

Υπάρχουν ενδείξεις ότι η οικονομία μπορεί να αποδυναμωθεί λόγω του εμπορικού πολέμου και άλλων παραγόντων, αλλά μέχρι στιγμής, έχει αποδειχθεί ανθεκτική. Ο Πρόεδρος Donald Trump διεκδικεί τα εύσημα για την ισχυρή οικονομία, λέγοντας ότι κληρονόμησε μια "καταστροφή" από τον Πρόεδρο Obama και ότι "πέτυχε μια οικονομική ανατροπή ιστορικών διαστάσεων". Ωστόσο, η αλήθεια είναι ότι όταν έγινε πρόεδρος, η οικονομία είχε σε μεγάλο βαθμό ανακάμψει από την Μεγάλη Ύφεση και πλησίαζε σε πλήρη ισχύ.

Το ερώτημα είναι αν η αλλοπρόσκληση συμπεριφορά του προέδρου Τραμπ πολιτικές του Τραμπ θα υπονομεύσουν την ισχυρή οικονομία που κληρονόμησε (JOINT ECONOMIC COMMITTEE, CONGRESSMAN, VICE CHAIR, DON BEYER).

Οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν από τον Πρόεδρο Trump και είναι σημαντικό να υπογραμμιστούν είναι οι δασμοί στον χάλυβα και το αλουμίνιο: Το 2018, οι ΗΠΑ επέβαλαν δασμούς στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου, οι οποίοι εφαρμόστηκαν και στην ΕΕ. Η ΕΕ απάντησε με ανταποδοτικούς δασμούς σε αμερικανικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων μοτοσικλετών, ούισκι Bourbon και τζιν.

Απειλές για δασμούς στα αυτοκίνητα: Ο Trump εξέφραζε συχνά ανησυχίες για την εμπορική ανισορροπία και απείλησε να επιβάλει δασμούς στις ευρωπαϊκές εισαγωγές αυτοκινήτων. Αυτό δημιούργησε σημαντική ένταση μεταξύ των ΗΠΑ και της ΕΕ, καθώς ο τομέας της αυτοκινητοβιομηχανίας διαδραματίζει ζωτικό ρόλο και στις δύο οικονομίες.

Διατλαντικές εμπορικές διαπραγματεύσεις: Η Προεδρία Trump εξέφρασε ενδιαφέρον για την επαναδιαπραγμάτευση των εμπορικών συμφωνιών με την ΕΕ για την αντιμετώπιση των αθέμιτων, κατά την άποψή της, εμπορικών πρακτικών. Ωστόσο, οι επίσημες διαπραγματεύσεις δεν προχώρησαν ουσιαστικά κατά τη διάρκεια της προεδρίας του.

Παραμένουσες διαφορές: Οι διαφωνίες σχετικά με τις επιδοτήσεις που δόθηκαν σε κατασκευαστές αεροσκαφών, συγκεκριμένα στην Boeing και την Airbus, παρέμειναν ανεπίλυτες κατά τη διάρκεια της Προεδρίας του Trump. Οι ΗΠΑ και η ΕΕ επέβαλαν αντιποίνων δασμούς η μία στην άλλη λόγω διαφωνιών γύρω από την κυβερνητική στήριξη προς τις εν λόγω εταιρείες.

Προσωρινή εμπορική εκεχειρία: Τον Ιούλιο του 2018, ο Trump και ο τότε πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ, ανακοίνωσαν εμπορική εκεχειρία για την αποκλιμάκωση των εντάσεων. Στο πλαίσιο της συμφωνίας, και οι δύο πλευρές υποσχέθηκαν να εργαστούν για την επίτευξη μηδενικών δασμών, μη δασμολογικών φραγμών και επιδοτήσεων σε βιομηχανικά αγαθά εκτός των αυτοκινήτων.

Ωστόσο, σημειώθηκε μικρή πρόοδος όσον αφορά αυτούς τους στόχους.

Γι' αυτό τον λόγο, συνολικά, οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ των ΗΠΑ και της ΕΕ κατά τη διάρκεια της προεδρίας Τραμπ χαρακτηρίστηκαν από κλιμακούμενες εντάσεις, απειλές για δασμούς και περιορισμένη πρόοδο όσον αφορά την επίλυση μακροχρόνιων διαφορών.

ii. Αντιπαράβολή της Προεδρίας BIDEN

Ένα άξιο σημείο αναφοράς, το οποίο ανακοινώθηκε 15 Ιουνίου 2021, είναι το Συμβούλιο Εμπορίου και Τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ (The EU-US Trade and Technology Council - TTC), του οποίου γενικός στόχος του είναι να προωθήσει την ανταγωνιστικότητα και την ευημερία των ΗΠΑ και της ΕΕ και τη διάδοση των δημοκρατικών, προσανατολισμένων στην αγορά αξιών με την αύξηση του διατλαντικού εμπορίου και των επενδύσεων σε προϊόντα και υπηρεσίες αναδυόμενης τεχνολογίας, την ενίσχυση της τεχνολογικής και βιομηχανικής μας ηγεσίας, την ενίσχυση της καινοτομίας και την προστασία και προώθηση κρίσιμων και αναδυόμενων τεχνολογιών και υποδομών. Σκοπεύουμε να συνεργαστούμε για την ανάπτυξη και την εξάπλωση νέων τεχνολογιών με βάση τις κοινές δημοκρατικές αξίες μας, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που ενθαρρύνουν συμβατά πρότυπα και κανονισμούς (TTC). Σήμερα συμπροεδρεύουν η εμπορική αντιπρόσωπος των ΗΠΑ Katherine Tai, η υπουργός Εμπορίου Gina Raimondo και ο υπουργός Εξωτερικών Anthony Blinken. Ενώ για την ΕΕ, η TTC συμπροεδρεύεται από τους εκτελεστικούς αντιπροέδρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Valdis Dombrovskis και Margrethe Vestager (EUROPEAN COMMISSION).

Για τον συγκεκριμένο φορέα οι Ηνωμένες Πολιτείες και η ΕΕ έχουν συστήσει 10 ομάδες εργασίας TTC, στις οποίες προεδρεύουν οι αρμόδιες υπηρεσίες των ΗΠΑ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι εν λόγω ομάδες εργασίας θα επικεντρωθούν στα τεχνολογικά πρότυπα, το κλίμα και την πράσινη τεχνολογία, τις ασφαλείς αλυσίδες εφοδιασμού, την ασφάλεια και την ανταγωνιστικότητα των τεχνολογιών και υπηρεσιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ICTS), τη διακυβέρνηση δεδομένων και τη ρύθμιση τεχνολογικών πλατφορμών, την κατάχρηση της τεχνολογίας που απειλεί την ασφάλεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα, τους ελέγχους των εξαγωγών, τον έλεγχο των επενδύσεων, την προώθηση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις ψηφιακές τεχνολογίες και τη χρήση τους και τις προκλήσεις του παγκόσμιου εμπορίου. Ενώ το Γραφείο του Εμπορικού Αντιπροσώπου των ΗΠΑ (USTR) ηγείται της ομάδας εργασίας για τις παγκόσμιες εμπορικές προκλήσεις μαζί με τη Γενική Διεύθυνση Εμπορίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το USTR είναι επίσης ένας από τους συν-επικεφαλής των ΗΠΑ στην ομάδα εργασίας για το κλίμα και την καθαρή τεχνολογία μαζί με το Υπουργείο Εξωτερικών και το Υπουργείο Ενέργειας. Η ομάδα προεδρεύεται από τη Γενική Διεύθυνση Δράσης για το Κλίμα, τη Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας και τη Γενική Διεύθυνση Δικτύων Επικοινωνίας, Περιεχομένου και Τεχνολογίας εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (USTR.GOV).

Όμως η Ευρωπαϊκή Ένωση, τον Σεπτέμβριο του 2022, άνοιξε το νέο της γραφείο στο Σαν Φρανσίσκο της Καλιφόρνια, ένα παγκόσμιο κέντρο ψηφιακής τεχνολογίας και καινοτομίας. Το οποίο στόχο έχει τη συνεργασία της ΕΕ με τις Ηνωμένες Πολιτείες στον τομέα της ψηφιακής διπλωματίας και την ικανότητα της ΕΕ να προσεγγίζει βασικούς δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των φορέων χάραξης πολιτικής, της επιχειρηματικής κοινότητας και της κοινωνίας των πολιτών στον τομέα της ψηφιακής τεχνολογίας. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος/Αντιπρόεδρος κ. Josep Borrell, δήλωσε: "Ο κ: "Το άνοιγμα του γραφείου στο Σαν Φρανσίσκο ανταποκρίνεται στη δέσμευση της ΕΕ να ενισχύσει τη διατλαντική τεχνολογική συνεργασία και να προωθήσει τον παγκόσμιο ψηφιακό μετασχηματισμό με βάση δημοκρατικές αξίες και πρότυπα. Είναι ένα συγκεκριμένο βήμα για την περαιτέρω ενίσχυση των εργασιών της ΕΕ σε θέματα όπως ο κυβερνοχώρος και η αντιμετώπιση υβριδικών απειλών, καθώς και η χειραγώγηση και η παρέμβαση ξένων πληροφοριών".

Το γραφείο της ΕΕ στο Σαν Φρανσίσκο επιδιώκει να προωθήσει τα πρότυπα και τις τεχνολογίες της ΕΕ, τις ψηφιακές πολιτικές και ρυθμίσεις και τα μοντέλα διακυβέρνησης και να ενισχύσει τη συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς των ΗΠΑ, μεταξύ άλλων και την προώθηση των εργασιών του Συμβουλίου Εμπορίου και Τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ (European Commission, September 2022), μπορεί και αποτελεί όργανο σύσφιξης των σχέσεων των δύο εταίρων όπως και απορέει μια επιπλέον δικλείδα για αμφοότερες πλευρές.

Από την άλλη πλευρά όπως αξιοσημείωτες ενέργειες υπήρξαν από τον Trump, έτσι και σημαδειακές υπήρξαν από τον τωρινό Πρόεδρο, όπως η επιβαλλόμενη επανίδρυση συμμαχιών: ο Biden τόνισε τη σημασία της αποκατάστασης και ενίσχυσης των συμμαχιών. Επιδίωξε να αποκαταστήσει τις διατλαντικές σχέσεις, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών συνεργασιών με την ΕΕ, μέσω του διαλόγου και της συνεργασίας.

Αναστολή των δασμών: Λίγο μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, ο Πρόεδρος Μπάιντεν ανέστειλε προσωρινά τους δασμούς σε μια σειρά προϊόντων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του κρασιού, του τυριού και άλλων ειδών διατροφής, οι οποίοι είχαν επιβληθεί κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης Τραμπ. Η κίνηση αυτή αποσκοπούσε στην αποκλιμάκωση των εμπορικών εντάσεων και στην προώθηση ενός θετικότερου εμπορικού περιβάλλοντος.

Ανανεωμένη δέσμευση για πολυμέρεια: Η Προεδρία Biden έχει δεσμευτεί εκ νέου σε πολυμερείς θεσμούς όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ). Συνεργαζόμενες με την ΕΕ και άλλους εταίρους, οι ΗΠΑ επιδιώκουν να αντιμετωπίσουν παγκόσμια εμπορικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών και της ανάγκης μεταρρύθμισης του ΠΟΕ.

Συνεργασία σε κοινές προκλήσεις: Ο Πρόεδρος Biden και οι ηγέτες της ΕΕ τόνισαν τη σημασία της συνεργασίας σε κοινές προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή, η ψηφιακή διακυβέρνηση και η πανδημία COVID-19. Αυτοί οι τομείς συνεργασίας θα μπορούσαν να ενισχύσουν τις εμπορικές σχέσεις μεταξύ των δύο οντοτήτων μέσω αμοιβαία επωφελών συμφωνιών.

Νέα διατλαντική εμπορική διαπραγμάτευση: ο Biden έχει εκφράσει ενδιαφέρον για την έναρξη νέων εμπορικών διαπραγματεύσεων με την ΕΕ. Η έμφαση θα μπορούσε να δοθεί στην αντιμετώπιση των εμπορικών φραγμών και στην ενίσχυση της συνεργασίας σε θέματα όπως η ρύθμιση της τεχνολογίας, τα περιβαλλοντικά πρότυπα και τα εργασιακά δικαιώματα.

Προχωρώντας προς τα εμπρός, η Προεδρία Biden επιδιώκει να προωθήσει μια πιο συνεργατική και εποικοδομητική εμπορική σχέση με την ΕΕ, εστιάζοντας σε κοινές προτεραιότητες και συμμετέχοντας σε διάλογο για την επίλυση εμπορικών ζητημάτων. Μια ανανεωμένη δέσμευση στην πολυμέρεια και τις συνεργατικές προσπάθειες θα διαμορφώσει πιθανότατα τη δυναμική του εμπορίου μεταξύ των ΗΠΑ και της ΕΕ κατά τη διάρκεια αυτής της διοίκησης.

iii. Το μέλλον της διατλαντικής σχέσης

Τα τελευταία χρόνια, η διατλαντική σχέση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και των Ηνωμένων Πολιτειών (ΗΠΑ) έχει υποστεί πιέσεις. Σε αυτό συνέβαλαν διάφοροι παράγοντες, όπως η εκλογή του προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος ήταν επικριτικός απέναντι στην ΕΕ, και το Brexit, το οποίο οδήγησε στην αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ.

Καθώς τόσο οι ΗΠΑ όσο και η ΕΕ αντιμετωπίζουν μια σειρά από προκλήσεις στο μέλλον, δεν είναι σαφές ποιο θα είναι το μέλλον της διατλαντικής σχέσης, υπάρχουν ορισμένα πιθανά σενάρια που θα μπορούσαν να διαδραματιστούν στο μέλλον. Ένα από αυτά είναι ότι οι ΗΠΑ και η ΕΕ θα μπορούσαν να απομακρυνθούν περισσότερο, με την κάθε πλευρά να επικεντρώνεται στα δικά της συμφέροντα.

Αυτό θα είχε αρνητικό αντίκτυπο στην παγκόσμια σταθερότητα και συνεργασία σε θέματα όπως η κλιματική αλλαγή και η ασφάλεια. Μια άλλη πιθανότητα είναι ότι οι ΗΠΑ και η ΕΕ θα μπορούσαν να βρουν τρόπους να συνεργαστούν παρά τις διαφορές τους, προκειμένου να αντιμετωπίσουν κοινές προκλήσεις. Αυτό θα απαιτούσε σημαντική πολιτική βούληση και συνεργασία και από τις δύο πλευρές. Είναι δύσκολο να προβλέψει κανείς τι θα συμβεί στο μέλλον, αλλά είναι σαφές ότι η διατλαντική σχέση θα αποτελέσει βασικό παράγοντα στη διαμόρφωσή της.

Στην ατζέντα του μέλλοντος των δύο εταίρων, κύριο ζήτημα αποτελεί η στάση και των δύο όσον αφορά την Κίνα, Ρωσία και Αφρικανικά Κράτη που τελούν υπό αντιδημοκρατικά καθεστώτα.

Στην πρώτη περίπτωση η καταπολέμηση της διείσδυσης του Ασιατικού Κράτους αποτελεί αναμφίβολα προτεραιότητα και των δύο, αφού δεν είναι λίγα τα παραδείγματα διείσδυσης της σε Ευρωπαϊκές χώρες αλλά ακόμη και θεσμούς, (βλ. το παράδειγμα της Πρεσβείας της Μάλτας στην ΕΕ, την οποία χρησιμοποίησαν για την εκμείευση πληροφοριών Ευρωπαίων αξιωματούχων).

Από την άλλη οπτική γωνία ο παράγοντας της Ρωσικής Ομοσπονδίας παίζει σημαντικό ρόλο στην σφυρηλάτηση των σχέσεων ΕΕ/ΗΠΑ αφού πρέπει και ακολουθούν κοινή πολιτική στην αντιμετώπιση των επιθετικών και πολεμικών ορέξεων της Ομοσπονδίας. Τέλος ο παράγοντας της Αφρικανικής Ηπείρου αποτελεί σημαντικός σταθμός, αφού και οι δύο έχουν επενδύσει σε διάφορα Κράτη προκειμένου να σταθεροποιηθούν οικονομικά αλλά και να επανέλθουν ή να εγκαθιδρυθούν, δημοκρατικά καθεστώτα ώστε να επιταχυνθούν οι ρυθμοί ανάπτυξής τους.

Όλοι αυτοί οι παράγοντες, είναι σημαντικοί πυλώνες σταθερότητας αλλά και στήριξης των θεμέλιων βάσεων που θα σταθεροποιήσουν το μέλλον των διατλαντικών σχέσεων.

Η ΕΕ και οι ΗΠΑ οφείλουν να βρουν τρόπους να συνεργαστούν προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις παγκόσμιες προκλήσεις και να διασφαλίσουν τη σταθερότητα σε έναν όλο και πιο αβέβαιο κόσμο, αυτό το στοίχημα με την πραγματικότητα είναι η συγκολλητική έννοια που προβλέπει και επιζητεί το μέλλον αυτό, σίγουρα όμως έχοντας τον παράγοντα των επερχόμενων εκλογικών αναμετρήσεων, όπου θα μπορέσουν να προβλέψουν και να σχεδιάσουν τις τελικές συνθήκες για την οικοδόμηση του μέλλοντος αυτού (ΚΕΣΙΔΗΣ : 2023 σελ. 19-20).

iv. Η σχέση ΕΕ-ΗΠΑ στις παγκόσμιες υποθέσεις

Η σχέση ΕΕ-ΗΠΑ είναι μία από τις σημαντικότερες στον κόσμο. Μαζί αντιπροσωπεύουν σχεδόν το ήμισυ της παγκόσμιας οικονομίας και αντιπροσωπεύουν μεγάλο μέρος του παγκόσμιου εμπορίου και των επενδύσεων.

Η διατλαντική σχέση αποτελεί ουσιαστικό μέρος του ευρύτερου διεθνούς συστήματος και έχει σημαντικό αντίκτυπο στις παγκόσμιες υποθέσεις.

Η συνεργασία τους στον τομέα της διεθνούς ανάπτυξης συμβάλλει στον καθορισμό παγκόσμιων προτύπων και στην προώθηση της μείωσης της φτώχειας παγκοσμίως. Δεν είναι λίγες οι φορές που έχει διαπιστωθεί η δυσaráσκεια τρίτων μερών όταν οι συνεργασία και σύμπλευση της ΕΕ και των ΗΠΑ έχει ευοδώσει, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις όπως αναφέρθηκαν προγενέστερα, οι οποίες θα αποτελέσουν σημαντική ισορροπία για το μέλλον των δύο.

Το σημαντικό, που πρέπει να αναγνωριστεί όμως είναι πώς, όποτε έχουν συμπλεύσει επίσημα μαζί σίγουρα έχουν αφήσει την παγκόσμια κοινότητα χωρίς περιθώρια αντίδρασης αφού το σχεδιασμένο από τα δύο μέρη αποτέλεσμα έχει γίνει πράξη, εάν ανακαλέσουμε στη μνήμη μας συνέργειες σε πολεμικές συρράξεις του παρελθόντος.

Όπως και να μεταβάλλονται οι εγχρήματες συναλλαγές μεταξύ των δύο δεν παύουν να έχουν σταθερούς πυλώνες συνεργασίας, χαρακτηριστικά αναφερόμενοι.

Κλιματική αλλαγή: Η ΕΕ και οι ΗΠΑ αναγνωρίζουν τον επείγοντα χαρακτήρα της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και έχουν δεσμευτεί να συνεργαστούν για την καταπολέμηση αυτής της παγκόσμιας πρόκλησης. Συνεργάζονται σε πρωτοβουλίες όπως η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η υποστήριξη των στόχων της Συμφωνίας του Παρισιού.

Παγκόσμια ασφάλεια: Η ΕΕ και οι ΗΠΑ συνεργάζονται στενά σε θέματα παγκόσμιας ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των προσπαθειών καταπολέμησης της τρομοκρατίας, της μη διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής και της σταθερότητας σε περιοχές που είναι επιρρεπείς σε συγκρούσεις. Συχνά ευθυγραμμίζουν τις θέσεις τους σε διεθνή φόρουμ και συντονίζουν τις δράσεις τους μέσω του ΝΑΤΟ, των Ηνωμένων Εθνών και άλλων πλατφορμών.

Ανθρώπινα δικαιώματα και δημοκρατία: Η ΕΕ και οι ΗΠΑ μοιράζονται την ίδια δέσμευση για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου σε παγκόσμιο επίπεδο.

Συχνά συντονίζουν τις προσπάθειές τους για την προώθηση και την προστασία αυτών των αξιών, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, της υπεράσπισης των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της άσκησης διπλωματικής πίεσης σε χώρες με ανησυχητικά στοιχεία για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Υγεία και παγκόσμιες πανδημίες: Η συνεργασία σε θέματα υγείας, ιδιαίτερα εμφανής κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, αναδεικνύει τις κοινές προσπάθειες της ΕΕ και των ΗΠΑ.

Συνεργάζονται για τη διανομή εμβολίων, την ιατρική έρευνα και την ανταλλαγή γνώσεων για την καταπολέμηση των παγκόσμιων προκλήσεων στον τομέα της υγείας. Η συνεργασία αυτή επεκτείνεται επίσης στην ενίσχυση των θεσμών διακυβέρνησης της παγκόσμιας υγείας, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας.

Ψηφιακή διακυβέρνηση: Η ΕΕ και οι ΗΠΑ συνεργάζονται για τη διαμόρφωση παγκόσμιων πλαισίων ψηφιακής διακυβέρνησης για τη διασφάλιση της ιδιωτικότητας των δεδομένων, της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο και της υπεύθυνης χρήσης των αναδυόμενων τεχνολογιών. Συνεργάζονται σε πρότυπα, κανονισμούς και κανόνες για την προστασία των ατόμων, την προώθηση της καινοτομίας και τη διατήρηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού στην ψηφιακή οικονομία.

Αν και μπορεί να υπάρχουν περιστασιακές διαφορές πολιτικής, η ΕΕ και οι ΗΠΑ συνεργάζονται γενικά για την αντιμετώπιση παγκόσμιων θεμάτων, αξιοποιώντας τη συλλογική τους επιρροή για την προώθηση κοινών αξιών, την προώθηση κοινών στόχων και τη συμβολή στην παγκόσμια σταθερότητα, ευημερία και ευημερία.

Από την άλλη πλευρά όμως, κατά τα χρόνια έχει αναγνωριστεί η λεγόμενη λεπτή διπλωματία που και οι δύο είτε σε συνεργασία των ΗΠΑ με κράτη μέλη κατά περίπτωση έχει αποφέρει ιδιαίτερα αποτελέσματα, άλλοτε βέβαια με τα θετικά αποτελέσματα και άλλοτε με αρνητικά αποτελέσματα, όπως συγκεκριμένες περιπτώσεις στην Μεσόγειο.

Το γενικό συμπέρασμα όμως είναι πώς πάντα και για πάντα, η παγκόσμια κοινότητα παρακολουθεί και προσπαθεί μέχρι και να προβλέπει τι αντίκτυπο μπορεί να έχει η οποιαδήποτε συνεργασία μεταξύ των δύο μερών, αφού όπως έχει αναφερθεί στον συνδυασμό τους είναι οικονομικά κυρίαρχοι, πράγμα το οποίο επηρεάζει άμεσα την παγκόσμια κοινότητα, γι' αυτό τον λόγο δεν μπορεί να είναι αδιάφορη καμία κίνηση των δύο αφήνοντας ένα πολύ σημαντικό στίγμα στην καθημερινότητα και πραγματικότητα όλων (ΚΕΣΙΔΗΣ : 2023 σελ. 20-21).

Συμπεράσματα

Η εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής μπορεί να μην συγκλίνει ιεραρχικά, σε επίπεδο αποφάσεων και διαδικασιών αλλά ανά τους αιώνες έχει αποδειχθεί πως όταν εννοούμε δυτικές δημοκρατίες συγκαταλέγομαι και τα δύο μέρη, αφού αν και γεωγραφικά αποκλίνουν έχουν υπάρξει οι πιο πιστοί αν όχι σύμμαχοι, συνεργάτες προτάσσοντας τα κοινά συμφέροντα στην πρώτη γραμμή, όποιες και να ήταν οι κρίσεις των δύο μερών αμφότεροι έχουν παραμείνει στην ίδια πλευρά της ιστορίας χωρίς να βάλουν σε κίνδυνο ή προς εξαφάνιση την παραδοσιακή αυτή αμφίδρομη σχέση. Βέβαια όπως διαπιστώσαμε δεν εκλείπουν και οι περιπτώσεις όπου και τα δύο μέρη έχουν προσπαθήσει να παρακάμψουν την συνεργασία σε πρώτο μέρος, προσπαθώντας για παράδειγμα να φέρουν εις πέρας συμφωνίες με παραπάνω μέρη ή ακόμη κι απευθείας με κράτη μονάδες.

Οι εκάστοτε συνθήκες μπορεί να έχουν προτεραιοποιήσει ή και τοποθετήσει σε δεύτερη μοίρα τις συμφωνηθείσες προτεραιότητες, χωρίς όμως να σημαίνει πως ξεχάστηκαν ή αφαιρέθηκαν από τα κοινά σχέδια. Από την άλλη πλευρά οι συνθήκες που ο ΠΟΕ επιβάλλει, συναποφασίζει και εφαρμόζει πολλές φορές φέρνουν προτετελεσμένου αυτή την συνεργασία, έχοντας υπ' όψιν πάντα πως και τα δύο μέρη συνηθίζουν να βρίσκονται στην ίδια σελίδα με τον οργανισμό. Κάτι το οποίο δεν σημαίνει πως δεν αποτελούν αυτόνομες προσωπικότητες αφού και οι δύο βασίζονται στα όργανα επιβολής των εμπορικών και οικονομικών προγραμμάτων του κάθε μέρους εκπροσώπησης.

Όπως αποδεδειγμένα είδαμε η Προεδρία Trump πράγματι έβαλε σε δοκιμασία την σφυρηλάτηση των δύο εταίρων και την αποδοχή της επιβεβλημένης συνεργασίας, αφού η επιβολή ανεπιθύμητων μέτρων επιβλήθηκαν κι από τις δύο πλευρές. Αυξάνοντας λανθασμένα την ρητορική του πετυχημένου εμπορίου από την μια πλευρά, και έχοντας μια Ευρώπη αμυνόμενη να προσπαθεί να ανταπεξέλθει των κυρώσεων.

Αν και δεν αναλύουμε ή αναφέρουμε ποιος θα μπορούσε να είναι ο παράγοντας που επιβάλλει εν μέρη αυτή την αμφίδρομη κι αναγκαία σχέση, όλοι μπορούμε να καταλάβουμε πώς πάντα στην εξίσωση είναι ο φόβος ενός τρίτου μέρους, ή ακόμη καλύτερα μιας τρίτης δύναμης. Γι' αυτό τον λόγο άλλωστε βλέπουμε και την επιμονή της επόμενης Προεδρίας, δηλαδή εκείνης του Biden, να θέλει να φέρει τις διμερείς σχέσεις όπως ήταν πριν, διότι όπως είπαμε μια απειλή όπως εκείνη της Κινεζικής κυριαρχίας, η οποία επικεντρώνεται κυρίως στον τομέα των διμερών σχέσεων που επικεντρωνόμαστε εδώ θα ήταν ο χειρότερος εφιάλτης για αμφοτέρους. Άλλωστε αυτό αποδεικνύεται από το κοινό όραμα που θέτουν, την αντιμετώπιση των επίκαιρων θεμάτων από την ίδια κατά μεγάλο ποσοστό οπτική γωνία όπως και από την θέληση μιας στεγανής συνεργασίας που θα προλαμβάνει και δεν θα αναμένει, που θα δρα σαν καινοτομία και σταθεροποιητής.

Βιβλιογραφία

- James McBride, March 2022 “How Does the European Union Work?”, <https://www.cfr.org/backgrounder/how-does-european-union-work>
- THE HIGH REPRESENTATIVE OF THE UNION FOR FOREIGN AFFAIRS, EUROMEDRIGHTS, <https://euromedrights.org/training-path-program/step-1-the-european-union/the-high-representative-of-the-union-for-foreign-affairs/>
- European External Action Service, Creation of the European External Action Service, 19.05.2021, https://www.eeas.europa.eu/eeas/creation-european-external-action-service_en
- EEAS, Annual Report 2021, 1.2 Key political issues in 2021: σελ. 7
- U.S. Department of State, <https://www.state.gov/about/>
- Office of the Historian, <https://history.state.gov/departmenthistory/people/principlofficers/secretary>
- U.S. Department of State, <https://www.state.gov/duties-of-the-secretary-of-state/>
- The White House, The Executive Branch, <https://www.whitehouse.gov/about-the-white-house/our-government/the-executive-branch/>
- National Museum of American Diplomacy, <https://diplomacy.state.gov/how-does-the-department-of-state-interact-with-congress/>
- State Dpt. Press Release: February 3rd, 2023 https://www.state.gov/final_frontier_diplomacy
- State Dpt. Press Release : February 6th, 2023, <https://www.state.gov/secretary-blinken-convenes-fourth-covid-19-global-action-plan-ministerial/>
- State Dpt. Press Release: February 8th, 2023 <https://www.state.gov/new-initiative-for-global-impact-through-the-international-visitor-leadership-program/>
- European Commission, https://commission.europa.eu/about-european-commission/what-european-commission-does/international-relations_en#:~:text=The%20European%20Union%20is%20represented,are%20representatives%20to%20several%20countries.26

- Council of the European Union, <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2021/06/15/>
- Βασίλειος Σ. Κεσίδης, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2023, "ΕΕ-ΗΠΑ, ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ή ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ;"
- Official WTO website, <https://www.wto.org/>
- European Commission - Trade: EU-US Trade Relations, https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/united-states_en
- U.S. Department of Commerce - International Trade Administration: EU-US Trade and Investment, <https://www.trade.gov/>
- EPRS, European Parliament - EU-US Trade Relations: Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP), https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2014/528798/IPOL-JOIN_ET%282014%29528798_EN.pdf
- Council on Foreign Relations - The Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP), <https://www.cfr.org/report/transatlantic-trade-investment-partnership-foreign-policy-tool>
- World Trade Organization - European Union and the United States of America, https://www.wto.org/english/thewto_e/countries_e/usa_e.htm
- Eurostat: EU-US Trade in Goods, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=USA-EU_-_international_trade_in_goods_statistics
- DIMITAR LILKOV, 20 December 2021, WMCES, The EU-US Trade & Technology Council: Red Light & Green Light <https://www.martenscentre.eu/blog/the-eu-us-trade-technology-council-red-light-green-light/>
- Thomas J. DuesterbergRebuilding, 02 November 2020, US-EU Confidence for Joint Work on Trade Relations<https://www.martenscentre.eu/blog/rebuilding-us-eu-confidence-for-joint-work-on-trade-relations/>
- Melissa Rossi, 20/02/2021, Biden looks to rebuild U.S. ties to Europe damaged under Trump, but mistrust lingers, https://news.yahoo.com/biden-looks-to-rebuild-us-ties-to-europe-damaged-under-trump-but-mistrust-lingers-100001889.html?guccounter=2&guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cubWFydGVuc2NlbnRyZS5ldS8&guce_referrer_sig=AQAAAAsOVw_jxAINU8-ZaDFdWy-MidJzs2j-

[KbZFaiosgsjpoXJnefRT-](#)

[Z8kDrBe262pbQ5NUEveMWHdY3H1zVogjeVfCoQTNaqoYcniUKrRPhuz_8WR](#)

[Tw115FZQOjGEr3CR1ryMbVdIJvpi8f57Hv9kP1BH2Pr9scOqr9xjPOAor-g](#)

- Konrad Adenauer Foundation Analyse and Argumente Ausgabe 248, Die Zukunft der deutsch-amerikanischen Beziehungen (I): Handelspolitik, 17 May, http://www.kas.de/wf/doc/kas_48832-544-1-30.pdf?170522080844
- Roland Freudenstein and Craig Kennedy, May 2017, In Focus, WMCES, A New Transatlantic Agenda, Challenges and Opportunities in the Trump Era
- JOINT ECONOMIC COMMITTEE, CONGRESSMAN, VICE CHAIR, DON BEYER https://www.jec.senate.gov/public/_cache/files/2c298bda-8aee-4923-84a3-95a54f7f6e6f/did-trump-create-or-inherit-the-strong-economy.pdf
- TRUMP WHITE HOUSE ARCHIVES, ECONOMY & JOBS, <https://trumpwhitehouse.archives.gov/issues/economy-jobs/>
- The Office of the U.S. Trade Representative (USTR), Benefits of Trade <https://ustr.gov/about-us/benefits-trade>
- Διαπραγματεύσεις για την εμπορική συμφωνία ΗΠΑ-ΕΕ, <https://ustr.gov/countries-regions/europe-middle-east/europe/european-union/us-eu-trade-agreement-negotiations>
- USTR Office, January 2019, United States-European Union Negotiations, Summary of Specific Negotiating Objectives https://ustr.gov/sites/default/files/01.11.2019_Summary_of_U.S.-EU_Negotiating_Objectives.pdf
- U.S.-E.U. Trade and Technology Council (TTC), <https://ustr.gov/useuttc>
- Περίληψη εμπορίου και επενδύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, <https://ustr.gov/countries-regions/europe-middle-east/europe/european-union>
- U.S.-EU Summit Statement, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/06/15/u-s-eu-summit-statement/>
- EEAS, Economic relations, trade, and sustainability, TRADE AND SUSTAINABILITY https://www.eeas.europa.eu/eeas/economic-relations-trade-and-sustainability_en